

ԳԵՂԱՐՍ

ԻՆՏԵՆՍ

ԿԱՌԵ ԼՍԿ 1980

የ ማ ለ ዳ ስ ገ ቅ

ግጥሞችና

አጫጭር ልብ ወለዶች

ከአበራ ለማ

ኩራዝ አሳታሚ ድርጅት

፲፱፻፹

ኩራዝ አሳታሚ ድርጅት
KURAZ PUBLISHING AGENCY

ስልክ { 11 27 19
TEL. }

የፖ. ሣ. ቁ. { 30933
P. O. BOX }

አዲስ አበባ
ኢትዮጵያ

ADDIS ABABA
ETHIOPIA

መብቱ በሕግ የተጠበቀ ነው ።

የሽፋን ሥዕል :- ሲሳይ በየነ

ግ ው ጫ

ግ ጥ ሞ ኝ

1	ጅረቱ	5
2	እባክሽ	8
3	አፈላማ	9
4	የሕይወት ቅኝቱ	10
5	እማማ የሞተኝ ጊዜ	12
6	እሱን አኑሩልኝ	14
7	ምን ልስጥህ?	17
8	ፈንደሻ	20
9	ምነው ፀሐይቱ?	23
10	ፍረጄኝ ምድሪቱ	28
11	ይግባኝ	29
12	ሽር—ሽረሪቷ	30
13	ድብብቆሽ	33
14	አይዋ ዝናቡ	35
15	የልብ ሐሳብ	37
16	አደራ ለባለአደራ	39
17	ላለፈ ክረምት	42
18	የሞተው ወዳጄ	44
19	የማለዳ ስንቅ	47

አጭር ልቦለዶች

1	ሌባ ነው	53
2	ብራናዉ	59
3	እቴጌቴ	64
4	የኛ መሥራ	82
5	ፍረዳኝ	95

ጅረቱ

ይፈሳል — ይወርዳል

አንዳንዴም ይተናል
ምን ገደት — ምን ጨንቆት

ላንዳፍታ ይቆማል !

ሰፈጠር — ሲሠራ

ከጥንቱም — ሲኮላ

ይኸው ነው —

ዘለዓለም

ይፈሳል — ይወርዳል

ላንደዜም —

አይቆምም !

ድምፁን አለሰልሶ —

ጉዞውን አስከኖ

ጥቂት ተሽቆልቁሎ

ላፍታ ረጋ ብሎ

ይወርዳል — ይፈሳል

ላንዴስ — መች ይቆማል !

ደጁን — አረሰርሶ

አረዳውን — ገምሶ
ይሔዳል — ይነጉዳል
ካቀብ — እታች ይላል፤

እኔን ብቻ — ጩንቆ
ውስጥ አካሌን — ጠልቆ
ልቤን — ያባብላል
ቀልቤን — ይደልላል
‘እኔን ሁን’ — ይለኛል፤

ሰድቦ — ለሰዳቢ
ነፍዞ — ላንብንቢ
እኔኑ — ይሰጣል
እሱ — ይሸቆለቆላል
ይፈሳል — ይፈሳል
አሁንም — ይፈሳል፤

በክፉ ሳስበው —

ደ’ሞኮ አይመጣም

በደጉ ሳስበው —

ደ’ሞኮ አይረካም

ብቻ እንዲያው ዝም ብሎ —

ይሔዳል — ይመጣል
አንዴም አልተገታ —

በእጅጉ ይፈሳል
ይገርማል — ይደንቃል
ታንጀት — ያስተክናል
ዝም ብሎ — ይፈሳል
ይፈሳል — ይሔዳል ...*

* መጋቢት — 1976

እባክሽ

ትናንትና ማታ ፡ የተጨዋወትነው

ዛሬ ነፍሱ ዘርቶ ፡ ልቤን አሸፈተው ።

አያኝኩት ነገር ፡ ወይ አይሰለቅጡት

ሰው ከራሱ ሲሸሽ ፡ የለየለት ዕብደት ፤

ይጠግኑት የለው ፡ ወይንም ያሸሙት

ትርፉ መቃጠል ነው ፡ ከንቱ ሆኖ መቅረት ።

ያሉት የገቡት ቃል ፡ አጉል ከሚጠፋ

ብስሉ ጥሬ ይሁን ፡ ያስቀመጡት ይጥፋ ።

እባክሽ እባክሽ

እባክሽ አንቺዬ —

እባክሽ እባክሽ

እባክሽ ፍቅርዬ —

የጥቅምት እሸቷ

ማሬ ወለላዬ

እባክሽ አማክሪኝ!

እባክሽ አንቺዬ

እባክሽ ማለጄኝ

እባክሽ አንቺዬ . . . *

* ጥቅምት — 1975

አፈላማ

ያም የፍቅር መርፌ መዞ

ሊወጋት —

ወይ ሊያደማት

ወይ ሊያከማት...

ያም የፍቅር ቀስቱን

ወርውሮ —

ወይ ሊያገኛት

ወይ ሊስታት...

ያም የፍቅር ዱላ መዞ

ሊያናግራት —

ወይ ሊመታት

ወይ ሊተዋት...

ይፋለማል — ከፍቅሩ

ያፋለማል — ከእሽሩሩ

እኔ ልበስል — በመካሉ

በሷዉ ሊሆን — ጥሉ...

ያም በቡና ቤት፡

ያውም በሰው ስሜት። *

* ገጽ — 1977

የሕይወት ቅኝቱ

ሞትን ለመታገል

ይበላል — ይጠጣል —

ነፍስን ለመሸንገል

መሥዋዕት ይቀርባል

ሕይወትን ለመጣል

ሞትም ያሸምቃል

ሰውም ተሰልፏል

የቻለ ሊገለው

ሞትን ሊያሸንፈው

ይበላል — ይጠጣል

ያልቻለ ሊወድቀው

ሞትን ሊጨብጠው

ያዛጋል — ‘ዋ!...’ ይላል ፤

የቀን ጣይ ይጠጣል

የሌት ቁር ያኝካል

መቼ አየሁኝ ይላል? ...

መቼ ይሸነፋል? ...

የቀኑ ቀን ብቻ

አለለት ጋብቻ

ሁሉም ለየብቻ

ሁሉም ለየቅሉ —

ሁሉም ለየብቻ :: *

* የጥቂት — 1977

እማማ የሞተች ጊዜ

ብቻ ወረራት —

እጅ እግሯን

ማንም አላወቀ —

በሽታዋን

‘ውሃ! ውሃ ሰጡኝ ...’ ነው — ያለች

ልትጠጣው ልትነገግው ግን — አልታደለች፤

ታፈሰች እንደ ስንዴ —

ሀብት ናትና

ተወሰደች ለሕክምና

በመኪና

እማማ የሞተች ጊዜ —

ትናንትና

አልነበርኩም — ከጎኗ

ይኸ ቢሆን — ሰቀቀኗ

ማን ያውቃል? ...

አዎን ማን ያውቃል?

ማንስ ማንን ሁኖ —

ፍቃዴን ያሟላል?

‘እህህ ...’ ለሁሉ —

ላንዳፍታ ሲዘመር

እናት ዓለም ደን —

ለኔ ብቻ ስትቀር ...

ገዳር — 1977

ለዳንኤል ፋንታ

እሱን አኑሩልኝ

መሰንቆን ጥሩልኝ — ክራርን አምጡልኝ
ዋሽንትን ተዉልኝ — እሱን አኑሩልኝ
እሩቅ ነው — መንገዱ
እርብትብት ነው — ሆዱ
ብዙ ነው — ትውልዱ
ጥቂት ነው — ዘመዱ...

የመሰንቆው ጭራ — ያ ጥምር ያ ደምር
እራሱን ዘንግቶ — ሌላን እሚያዘክር
ተናግሮ አናግሮ
ውስጠትን ኮርኩሮ
ወይም አስለቅሶ — ወይም አስኮፍሶ
ወይም አኮሳትሮ — ወይም አልፈሰፍሶ
‘ይኸው ነው!’ ይለኛል — ልቤን ተንተርሶ ፤

መሰንቆን ጥሩልኝ — ክራርን አምጡልኝ
ዋሽንትን ተዉልኝ — እሱን አኑሩልኝ
እሩቅ ነው — መንገዱ
እርብትብት ነው — ሆዱ
ብዙ ነው — ትውልዱ
ጥቂት ነው — ዘመዱ ...

‘ክራር ነኝ!’ ይለኛል — ደም ሥሩን አክሮ
ስሜቴን ለማክረር — ረቂቅ ከኩን ጭሮ
ለዛውን አስብቶ
ቅኝቱን አድርጎ
ሕይወቴን ሊያወጋኝ — ሕይወቴን አውግቶ
‘ያዝ አርገኝ! ...’ ይለኛል — ሌሊቱን አንግቶ
ሽሜን አጎፍሮ — ጉብል አሸብቶ ፤

መሰንቆን ጥሩልኝ — ክራርን አምጡልኝ
ዋሽንትን ተዉልኝ — እሱን አኑሩልኝ
እሩቅ ነው — መንገዱ
ብዙ ነው — ትውልዱ
ጥቂት ነው — ዘመዱ...

ክንድ አይሞሌው ዋሽንት — ቀጭኑ ረቂቁ
ትንፋሽ ይለግሳል — ባለትንፋሽ ስንቁ
እንደግናት አልቅሶ
እንደ ጅረት ፈሶ
ሰተት ብሎ ገብቶ — እንዳዲስ ፍቅረኛ
ልብን ያማልላል — አቅፎት እየተኛ ፤

መሰንቆን ጥሩልኝ — ክራርን አምጡልኝ
ዋሽንትን ተዉልኝ — እሱን አኑሩልኝ

እሩቅ ነው — መንገዱ

እርባትብት ነው — ሆኖ

ብዙ ነው — ትውልዱ

ጥቂት ነው — ዘመዱ ... *

* ሚያዝያ — 1977

ምን ልስጥህ?

ምን ልስጥህ — ምን ላውርስ

ወይስ ምኒን ልካስ?

ልትውልድ የሚተርፍ — የሚሆን አብነት

ጽጊረዳ አበባ — ወይስ የዳሮ እሸት?

ምን ልስጥህ — ምን ላውርስ

ድምፂን ካንተ ላድርስ

ምን ልስጥህ — ምን ላውርስ

ውስጥህ እሚላወስ — ካንጀትህ የሚደርስ?

መውደዴን ላቋድስህ — እንደ ዶሮ ብልት

ጓዴ በመሆንህ — ሕያው ሞት ልትሞት፤

ምን ልስጥህ — ምን ላውርስ

አባቴን ልሁነው — ትውልድን ለመካስ?

ጣሪያውን ልጥረገው — ቤቴ እንዲጸዳዳ

ብዙ አልብኝና — ያልተከፈለ ዕዳ፤

ምን ልስጥህ — ምን ላውርስ

ብርታት የሚሰጥህ — ውስጥህን የሚያድስ

ካዝመራዬ ዳቦ — ከጠላዬ ዋንጫ

ከመስከረም ዐደይ — ነቃቅዬ እንግጫ —

ምን ልስጥህ ወገኔ — ላንተ እሚበጅህ
ጨረቃ ነው ጀምበር — ከቶም እሚያደምቅ
ዳግም እሚያምቅህ — ውስጥህ ነፍስ ዘርቶ
እኮ ምኔን ልስጥህ — ባና ነው ድራቶ?

ምን ልስጥህ አገሬ — ቋር ያለው ነገር
ተዳፍኖ እማይጠፋ — እሳት የሚጭር?
ስንፍናዬን ትሻው — ወይንስ ብርታቴን
ሕይወት ፤ ሕይወት የሚል — የቱ ነው ለወገን?

ምን ልስጥህ ፈልቅቄ — ከስሜቴ አውጥቼ
እምነቴን ፣ ወኔዬን — ከራስ ተሟግቼ
ወይንስ ሐቂቴን — ከትግል አውጥቼ
የውስጤን ጭማቂ — ለምዝብር አንጥቤ
ትረዳልኝ እንደሁ — ያልኩህን ከልቤ?

ምን ልስጥህ ወገኔ — አንዳች የሚያህል
ቀለም ወይስ ተረት — አጋር ነኝ ከሚል?
ጤና ወይስ ብስናት — የቱ ነው እሚሻል
ዘመድ ለዘመዱ — አስጋል ቢባል
እባክህ ንገረኝ — ምን ልስህጥ በሞቴ?
ጨው ሆነ ፣ ሟሟብኝ — ያ ሁሉ ምክንያቴ!

ምን ልስጥህ — ምን ላፍራ

አገሬን ልታደግ — ከጐንህ ብጠራ?

ከትናንቱም ዛሬ — ባሰብኝ ጭንቀቱ

የሰው ቁና አለብኝ! ይኸው ነው እውነቱ፤

ያለብኝን ዕዳ — ዛሬ ካልከፈልኩ

ነገም ዛሬ ኮ ነው — ከቶም አልተግርኩ፤

አገር ይጠራኛል — ‘አቤት!’ ልበለው

ድምፅ የለኝ ከበሮ — መች ወደዎት በጀው? *

* ነሐሴ — 1975

ፈንደሻ

እንደዚያ አብቦ
እንደዚያ አሸቶ —
እንደዚያ ጎምርቶ
እንደዚያ ደርጅቶ —
ድንገት አገኘሁት
እንዳደይ ፈንድቶ —

የሩቅ ኮከብ መስሎ
ዐይኑን ባይኑ ስሎ
ከውሃ ሲገባ
ከትንሿ ጣባ
ታጥቦ ቀን ሊያጠባ
ከኩሬ ሲገባ
ትንሽም አልባባ
ወይ ትንሹ አበባ! . . .

ከሳት ላንቃው አናት
ከእንክርቱ ሌማት
በቆርቆሮ ሰፊድ
በከዘራ ሲጠፋ

ወዲያው ተመልሶ
ግራ ቀኝ ታምሶ
የደም እምባ አልቅሶ
ውስጥ አንጀቱ ጠሶ
እዚያው እርዳ ኩምትር —
ፍንክትክት ስብርብር ።

ገሞራ እንደ ተፋው
አለት እንደንለው —
ዐቀብ እየናረ
ሲብስ ሲጠናበት
ማምለጥ ሳይሆንለት
ማረፋን ይረሳል
መሳቁን ይመርጣል ።

ላዩ ውስጥ ሆኖ
ውስጡ ከላይ ሰፍኖ
ዳግም ያታልላል
ወስፋትን ይከፍታል ፤
ዐይንን ያማልላል
ይሥቃል ! ይሥቃል !

ፊቱን ላያጠቁር
ወብቱን ላይሰውር
ማረፋን ላይነግር
ያጫውታል ምሥጢር
ፈንደሻ ገራገር ... *

* የካቲት — 1977

ምነው ፀሐይቱ ?

ምነው ፀሐይቱ ?

ምነው ደማቂቱ ?

ያለወትሮሽ መጣሽ

ያውም በጠዋቱ

ያውም በጥቅምቱ

ሳንበላ ከሸቱ

ሳንጠጣ ከግቱ ?

ሕይወቱን ኮነንሽው

ወሎን አስተኛሽው

ትግሬን አሸነፍሽው

ቀን በቀን በላሽው ፤

ያውም አስተኝተሽ

እጅ እግሩን ገንዘሽ

ድንጋይ አንተርሰሽ

አሸዋ አከናንበሽ

ውስጥ አንጀቱን ምሰሽ

ጅማቱን ሰርሰረሽ

ወገኔን በላሽው
ፀሐይቱ ጨክነሽ፤
የእሳት ላንቃ ተፍተሽ
ወገኔን በላሽው
ሥጋውን ከተፍሽው
ቀን በቀን ጦር መዘሽ
ጨረርሻን ሰብቀሽ
የሰው ወገን ፈጀሽ፤

እስቲ ይታይሽ — ውዲቱ
የጥንት የጠዋቷ — ፀሐይቱ
የማለዳዋ ማሚቱ
የመዓልቷ — ንዳዲቱ
ያመሻጸ — መሻራቱ
እስቲ ይታይሽ — ጥፋቱ!

ቀን በቀን — መብላቱ
ወገኔን መፍጀቱ
እስቲ ይታይሽ — ቁስለቱ!
እስቲ ይሰማሽ — ጩኸቱ!
ፀሐይቱ ... አንቺ ፀሐይቱ ...

የወሎዬው — የደጋጉ

የትግሬው — ያክሱም ጥጉ

ላንቃው — እንደ ጎመን ዘር አረረ

ትንፋሹ — እንደ ሸክላ ተሰበረ

አንጅቱ — እንዳረግ ተሳሰረ

ዋ! ... በየጥሻው — በያረንቋው — ወድቆ ቀረ ።

እስቲ ይታይሽ — ፀሐይቱ

አናናሩ ... አሟሟቱ

ጭለማ አረግሽው — ሕይወቱን

የዚያን ወገኔን — እኔነቱን ፤

የማይ ጡብታ — ነስተሽ

የእህል ሽታ — ሰውረሽ

እሱን ቀቅለሽ

እሱን አንፍረሽ

ለበይ ሰጠሽው — ለጥንባንሳ ፤

ለጅብ መንጋ — ለሳቢሳ ።

ቀኑን ሙሉ ፡ ሌቱን ሁሉ ፤

ይህ ሆነና ፡ ካንቺ ውሉ ...

እኮ ምነው?... ምነው ፀሐይቱ
አልረሳው አልሽ — ወሎን
አልተወው አልሽ — ትግሬን
አልለቀው አልሽ — አገሬን
ያን ተጨዋች —

ያን ፎልፏላ
ያን መለኛ —

ያን ተላላ ...
ምነዋ?... ምነው ነከሰሽው

ፀሐይቱ?
ቆዳው እስኪጣበቅ —
ካጥንቱ

ቆሽቱ እስኪያር —
ካንጀቱ

ሐሞቱ እስኪፈሰ —
ከጉልበቱ

ምነዋ?... የቂምሽ ሰንኮፍ አይነቀል
ባንቺ መዳፍ ሲጥመለመል
ባንቺ ገመድ ሲንጠለጠል?
አታዬውምሳ! ... አትሰሚውም ...

አምናም

ሀቻምናም

ዛሬም

ትናንትናም ...

እንደ ቅጠል ረገፎ

በመልአክ — ሞት፣ ተጠልፎ

ሲሔድ — ሲያልፍ — ሲነጉድ

ከዕቶንሽ ላንቃ ሲማገድ?

አንቺ ግን ፤ ትሥቂያለሽ !...

ይህን ጉድ እንዳላየሽ

ትሥቂያለሽ በመዓልቱ

አንቺ ... ፀሐይቱ ! *

* ጎጃር — 1977

ፍረጂኝ ምድሪቱ

እንደ ሰው ተወልዶ — እንደ ሰው የማይኖር
እንደ ሰው የማይሞት — እንደ ሰው ሲቀበር ፤
አይተሽስ ሰምተሽስ — ታውቂያለሽ ወይ ምድር ?
ፍረጂኝ! መስክሪኝ! — ይህን ክፉ በደል ። *

* ለኒልሰን ማንዴላ

ጥቅምት — 1977

ይገባኝ

ምነው መበርገጌ

ኮጲ አምጡ ማለቱ፤

አውራ ጣት ማቅለጫ

አሻራ መስጠቴ?

አኔኮ 'ጨዋ' ነኝ

በማይምነቴ —

ቢባለኝ ብርንዶ

ቢጠጡኝ ወተቴ

አልገባኝምና —

ራብና ጥማቴ ። *

* ታኅሣሥ — 1977

ሽር — ሸረሪቷ

አንጀቷን —

የተቋጨውን ከእትብቷ

ወተቷን —

የተሾመውን ከግቷ

ወለላዋን —

የተሠራውን በደሟ

ቅርሷን —

ያኖረችውን በስሟ

አወጣችው ! — እያማጠች

እንደ ፈትል — እያደራች

እንደ ጅማት — እየላገች

እሷ —

ቤተሠሪዋ ...

ብቸኛዋ ...

ኗሪዋ ...

ድምፅ የላትም—

አትሰማም

ኮቴዋ እንኳን —

አይጣራም

ዘም — ሽወ

ሽከርከርከር ...

አቅታዋን ገታታ —

መዞር

በዝምታ በጸጥታ —

መሽከርከር

የለ ተራዳ —

ድንኳን ማቆም

የለ ካስማ —

ቱሻ ማገም

ትንፋሽ የለ —

ወይ ኮሽታ

ጣሪያ ማድራት —

በዝምታ — በጸጥታ

ወራጅ የለ —

ባለ ማገር

በጸጥታ —

ትንፋሽ መስበር . . .

ጣሪያ ሠርታ —

መሸከርከር

ግድግዳ ሠርታ —

ሳትወጥር

ሽር — ሽረሪቷ —

ኃያል ጥበቧን ሰጥታ

አጀብ ዘመኗን ፈጅታ —

ሽር — ሽረሪቷ

ላንዲት መዓልት ቆይታ

አዲስ ቤቷን ሠርታ

ሽር — ሽረሪቷ —

ሁሉን ነገር ረስታ...

ለአብደላ አል-አራሲ

ላንዳ : የመን

ግንባታ — 1977

ድብብቆኝ

ድብብቆኝ

ያንዱ አንዱን ስርቆኝ

እሷ በዚያ

‘አየሁህ !’

እኔ በዚህ

‘አየሁኝ !’

ድብብቆኝ

የካብ ለካብ ግርዶኝ

ድብብቆኝ

ያንዱ ላንዱ ስርቆኝ

ያየሁኝ — አላየሁኝ

ፍጥጮኝ

ድብብቆኝ

የሰው በሰው ስርቆኝ

ድብብቆኝ

የነማሙኝ ቅልጦኝ

ድብብቆኝ

የራስ በራስ ስርቆኝ

እጅዋ ዝናቡ

ዝኾነ እንተዚ ነብሱ —

ንኛ እንዲ ክሰማዎ

ዝኾነ እንተዚ ወርሶ —

ንኛ እንዲ ክሰርዕዎ

ዝኾነ እንተዚ መጣ —

ንኛ መኻ ጠፋዎ !

ዝኾነ እንተዚ ሰላ —

ንኛ መኻ ክቀጥዎ !

ክፈቅዎ — ክከርሳ

ዚንዘዎ — ጠገዎ

ዚመገኸዎ ሰብ

ንኛ እንዲት ለሰደደ !

ዓንተ ጦሪ ዝኾኑ

ዘኸው ክሄድ ታዎኛ

‘ዘኸው — ክርሄድ

ዓይኑ ታኛ ጠገደደ

ይዎ መግቢ...’ መግሌ

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

— — — — —

ከሰው መገለጫ —

አሁን ምን ይባላል -- አይዋ ዝናቡ
ፈልጎ ነው አሁን — እንዲህ መታሰቡ ?

አሁን ምን ይባላል — አይዋ ዝናቡ
አንተ ባመጣኸው — ከኔ ሲሆን ጠቡ ? *

* ነሐሴ — 1977

የልብ ሐሳብ

ነፋሱም ይናገር — ዐይኔን ያበሳጩው
ካፋፍ ላይ አቁሞ — ቀልቤን ያታለለው፤
ምሽቱም ይናገር — ዐይኔን የጋረደው
የቅርቤን የሩቄ — አድርጎ ያሳየው፤
ቁሩም ይመስክረው — እግራን የሽመቀው
ሕያው በድን ሁኔ — እንድቆም ያረገው፤
ውርጫም ይተርከው — አንጀቱን የዘላው
አገኝሽ ይመስል — ልቤን ያማለለው፤

ይናገር ! ይናገር — መንገደኛውም
ምን ሁኔ ምን ይዢ — ምን እንደማልም፤
ይናገር መንገዱም — ባለ ኮረኮንቹ
ለልቤ ማረፊያ — ላገኝ እንደሁ ምቹ፤
ይናገር አገራም — የኔም መንደርተኛ
እውን እችል እንደሁ — ያላንቺ ልተኛ፤
ይናገር ጎረቤት — ይናገር ቤተኛ
ሳልሰል አድር እንደሁ — ሳላይሽ ብተኛ፤

ዐይኔን ባስከፋውም፣ በነፋስ ቁንጥጫ
እግራን ባስቀጣውም፣ በቁሩ ግልምጫ

አንጀቱን ባስበላም ፣ በውርጫ መንጋጋ
ያስብኩት ሳይሞላ ፣ መቸ ሌቱ ሊነጋ?*

*መስከረም — 1977

አደራ—ለባለአደራ

እንደ እንጉዳይ ፍላ — እንዳደይ አበባ
ባርሰነት ሁንልኝ — እንደ ዘመን ጥባ ፤
ጥላዬ ጋሻዬ — ደጅኔ ሁንልኝ
አዝመራዬ ምርቴ — ሁዳዬን ሙላልኝ ፤
ያገር ቤዛ እንዲሉህ — የወገን አለኝታ
ነጠላ ጠላሁኝ — ሁነኝ ድርብ ኩታ ፤
ከእንግዲህ አንተ ነህ — ባለ ወር ተረኛ
አዲስ ዘመን አንጋ ፣ በቁምህ አ'ተኛ ፤

ጽጌረዳ ሁነህ — አብብ ! ድመቅልኝ
የባርሰነት እሸት — አደስ ሽታ ሁነኝ ፤
ያየህ ደስ ይበለው — የሰማህ ይናፍቅህ
ያባት የናት ቅርሱ — ለኔም ሐውልቴ ነህ ፤
ከእንግዲህ አንተ ነህ — ባለ ወር ተረኛ
አዲስ ዘመን አንጋ — በቁምህ አ'ተኛ ፤

እንደ እንጉዳይ ፍላ — እንዳደይ አበባ
ባርሰነት ሁንልኝ — እንደ ዘመን ጥባ ፤
ሽታዬ አበባዬ — መውደዴ ጐሣዬ
ወገኔ ዜጋዬ — የትውልድ ዐርማዬ

ባላገር ሁንልኝ — ወንዜን ተረከበኝ

እኔማ ገረጀፍኩ — ሐውልቴን ሥራልኝ ፤

ሞፈሩን ተረከብ — ቀንበሩን ተሸከም

የሁዳዴ ዐረም — ባንተ እጅ ይታረም ፤

የምዝብሩ ተስፋ — ሱታፌ ብዙኃን

ባገር ሙሉ ይኖኝ — ውሰድ አደራዬን !

ከእንግዲህ አንተ ነህ — ባለ ወር ተረኛ

አዲስ ዘመን አንጋ — በቁምህ አ'ተኛ ፤

ያጤን ዘመን ሽበት — ያጋም ጥጉን ሕይወት

የሰማዩን ወተት — የንቅርት ላይ ውበት

እኔማ ፈጀሁት — ብርቱ ጫማ ሁኜ

ሲረማመዱበኝ — ዘላለም ጨክኜ ፤

ከእንግዲህ አንተ ነህ — ባለ ወር ተረኛ

አዲስ ዘመን አንጋ — በቁምህ አ'ተኛ ፤

ተቀበል አደራ ስማ ያገር ጥሪ

ቡትቶውን ጥለህ — ልበስ ቁምጣ ሱሪ ፤

አገር ይጠራሃል — 'አቤት!' በል ቡቃያዉ

ባበባው እንዳትቀር — አስብ ለወዲያኛዉ፤

እንደ እንጉዳይ ፍላ — እንዳደይ አበባ

ነገ ፍሬ እንድትሆን — እንደ ዘመን ጥባ፤

አዲስ ዘመን አምጣ — አዲስ አዲስ ሕይወት ተካ

ነገም እንደ ዛሬዉ — ሁለመናህ ይፍካ፤

ከእንግዲህ አንተ ነህ — ባለ ወር ተረኛ

አዲስ ዘመን አንጋ — በቁምህ አ'ተኛ፤

ተረከብ ሞፈሩን — ተሸከም ቀንበሩን

እርፉን ጨብጥና — አስገባ ወገሉን፤

አዲስ ሰው ነህና — አዲስ ዘመን አንጋ

ለማንም አልበጀ — የ'ጌቶች' አልጋ፤ *

* ነሐሴ — 1974

ላለፈ ክረምት

መኖርም አንዴ ነው፤ መሞትም አንዴ ነው
መውደድም አንዴ ነው፤ መጥላትም አንዴ ነው
መገናኘትም ... መለያየትም
ሳያዩ መመስከር —
ሳይሰሙ ማድመጥ —

* * *

እራስን አታሎ፤ ከውስጥ ራስ መሸሽ
እንደ ራስ መበለጥ... በእጅ አዙር መቀጥቀጥ
እግር አስቀድሞ፤ ልብን ጫካ መስደድ
መስሎ ተብለጥልጦ፤ ሌላን ዳዴ ማስኬድ
ይኸው ነው! ትርፋችን፤ ይኸው ነው ዕጣችን
ሕይወትን ስንፈልግ፤ ሕይወት ማጣታችን፤

* * *

ይኸው ነው እታለም!
አንብቤሽ ደግሜሽ
አዟዙሬ አይቼሽ
ዝርዝር ብቻ መቅረት፤
ዋናውን ተርቤሽ ...

ወይ አልገባሽኝም ፡ ወይ አልገባሁሽም
መጥላት እንደ ጣመን ፡ መውደድ አልሆነንም ፤

* * *

ብቻ እንዲያው ! ብቻ እንዲያው !

ድፍን ቅል ሰበራ

ውሃ እማንቀዳበት ፡ ጥሬ እማንሠፍርበት

പാട്ട് നമ്പൂ

መውደድም አንዴ ነው፡፡

መጥላትም አንዴ ነው።

ሲያስለን የሚኖር ፡

ቅዝብቱ ብቻ ነው።

9307 1974

የጥተው ወዳጅ

የጥተው ወዳጅ ፡ እኔ እግልናፍቀው
ያነግኛል አሉ ፡ ሲጨንቀው ሲጠበው ፤
መቆያው ግደሪያው ፡ ከቤቴ ከደጄ
ምንድን ይሻ ይሆን ፡ ትልቁ ወዳጅ ፡

እንኳን ባካልና ፡ በልቤ እግላየው
ምነው ስሜን ጠራው ፡ ጀርዩን ላልሰጠው ፡
ረስቶታል ይሉኛል ፡ ሙቶ መቀበሩን
የጥንቱ ወዳጅ ፡ በኔ መረሳቱን ፤

እስቲ እንዲያው ግን ይመቱ
ነገሩን ሲያጤኑት
ሲመረምሩት
“ጥተ !” የተሰኘ ሰው ፡ ነፍስ ዘርቶበት
የጥንቱን ወዳጁን ፡ አሰበው ካንጀት ?

ይኼ እንዲያው ዘበት ነው —
ሕልም ነው ቅዠት ነው
ያ ወዳጁ ሙቷል —
ገኝ አምና ተቀብሯል

ሰርዶ በቅሎበታል

ተውሰቱ ርቆታል

ተረሰቷል ! ተረሰቷል !

በኔ ዘንድ አብቅቷል ፤

እኮ እስቲ ፍረዱኝ — እናንተ ወገኖቼ
አንቅሬ ተፍቼው — ካልጋዩ ተኝቼ
እሱ በኔ ቦታ — የሚያየኝ በሕልሙ
ምንድነው ምሥጢሩ — ምንድነው ሕመሙ?
መቼም በቁም አልሞት — ወዳጄን አይቼ
ርኩስ ቅናት ይዞኝ — የሰው ቤት ዘግቼ?

ታዲያ ምን ይሉታል — እንዲህ ያለውን
ከመቃብር በታች — ነፍስ የዘራውን?
ምናልባት ሲቀበር — ዐፈር አልባሾቹ
ኮረትና ድንጋይ — አልጫኑት ከታቹ?
ነፍስ እንዳለው ፍጡር — እንዳልተቀበረ
ምንዋ ወዳጄ — ብዙ ቀባጠረ?

መኖርም መሞትም — አንዴ ጥርስን ነክሶ
ወይ በምግባር ከብሮ — ወይ በምግባር ረክሶ
እንዲ እንዲ ወዳጄ — መቼ መቃብር ምሶ?

122 122 122 - 122 122

122 122 ?

122 122 122 - 122 122

122 122 ?

122 122 122 - 122 122

122 122 ?

122 122 122 - 122 122

122 122 - 122 122

१७८१ ८३७

7 2047 - 0000 47-000

1000 - 1000

20-1722 -

470 572 57

120 970 97

第一節

— 5402 —

76-229 20

AC 1-2022

Abstract

47420

1877

11-2-57

41

1772

7 Cara

ድል ጨብጠኛ

‘ዕድሜ ላንቺ ...’ የምስኝሽ

አንቺ ነሽ — እኔ ልጅሽ ያ ቀናሁሽ ፤

ጦር ወርውሮ — ያልወጋውን

አንቺ ማስሸው — ከላሊቱን —

ሻምላ መዞ — ያልቀላውን

አንቺ ጣልሽው — ጭንቅላቱን —

ባዩር ቦሮ — ያላየውን

አንቺ ሳምሽው — ባላገሩን

ረኃብ ታግሎ — የጣለውን

አንቺ አከምሽው — ለቆቃውን ፤

አሳየሽው — ያን ፍቅርሽን

ከፀሐይ ማልደሽ — መቀትሽን —

አበላሽው — ያን ፍትፍትሽን

የማለዳ ስንቅ — ያልሽውን —

አወጣሽው — ያን ቀለምሽን

ብፅር ቀድቶ — ያኖረውን —

አቀመልሽው — ያን ፍሬሽን

የማለዳ ስንቅ — ያልሽውን ...

መተከገፍ እንዲሆነው—

መፈንደቁያ እንዲያደርገው—

ጸጋሽን ሁሉ ሰጠሽው

‘የማለዳ ስንቄ’ እንዲልው...

ላትረሽው ምለሽ—

ላይረሳሽ ገዝተሽ—

ሰጠሽው—

‘ለማለዳህ ስንቅ ...!’ ብለሽ

አስጨበጥሽው—

ውሉን ልብ አሰኝተሽ

አሸከምሽው—

ሲከብደው ‘ይብቃው!...’ ብለሽ

ስንቅ እንጂ— ያባት ዕዳ ስላይደል

አንዳች ላይከፍል— ውስጥ አንጀቱ ከቆሰል

‘ይብቃህ!...’ በይው— ውበትሽን አይቶ ከማለል!

የቀለም ዋጋው— የሐረግ ጌጡ

የቤት ጸጋው— የበር ድምጽ

ከሰው ጋር— ውሉ ካደረ

‘ይብቃው!...’ በይው— ካመረረ

ቅኔ ነውና ስንቅ ይሁነው
መቼም — በዚህ ባይበቃው...*

ግንቦት — 1977

አጭፍ ልቦለድ

5
f
r
p
e

e
j
p
h
e
k
7
8
a

k
b
p
c

ሌባ ነው

የሆስፒታሉ የድንገተኛ አደጋ መቀበያ ክፍል አግሚ መቀመጫዎችና የበሽተኛ ወሳንሳዎች ያለውትሯው ተጣበዋል። በዚያ ውድቅት ሌሊት ብዙ ሕመምኞች ወደ ሆስፒታሉ በመጉረፋቸው፣ የሌሊት ተረኛ ሆኑት ሐኪሞች እንደ ሻማሬ መወርወሪያ ወዲህ ወዲያ መላለሳሉ።

ሁለት ቁስለኛ ባልና ሚስቶች ተደጋግፈው፣ አንዳንድ አግዳሚ መቀመጫ በከፊል የሕመማቸው ማስተገሻ ያደረጉ ያህል፣ ሙጥኝ ብለውታል። አላፊ አግዳሚው የጠና ቁስላቸውን እያስተዋለና ከፋቅ የሚጣራ ማቃሰት ድምፃቸውን እየሰማ፣ “ምን ሆናችሁ ነው?” ሳይላቸው አያልፍም። ባልየው መናገርም አልቻለ፤ የጣር ድምፅ ከማሰማት ሌላ... ሚስትየዋ ግን ለጠየቃት ሁሉ ፈጠን እያለች፣ “ሌባ ነው! ሌባ ነው የደፈረን...” ትላለች። ጠያቂው “ወይ ጉድ!” እያለ ከማለፍ ሌላ የደጋውን ዝርዝር ሁኔታ ለመስማት ስሜት አልነበረውም።

ሁለቱ ባልና ሚስቶች ከተጋቡ ገና ወር ካሥራ አምስት ቀናቸው ነው። በቤታቸው ውስጥ የነበረው ፅቃ አንድ አልጋ፣ አንድ ቁም ሳጥን፣ ሁለት ወንበሮች፣ አንድ ጠረጴዛ፣ ሁለት የውሃ ብርጭቆዎችና ሁለት ያምቦውሃ ጠርሙሶች ብቻ ናቸው።

አደጋው በደረሰበት ሌሊት በስምንት ሰዓት ገደማ ሳይ፣ ሦስት ሌቦች የጓሮ በፋን ሠረገላ ቁልፍ ሰብረው ሲገቡ፣ ባልና ሚስቱ በእንቅልፍ ባሕር ውስጥ ይንሳፈፉ ነበር።

ሌቦቹ ከሽናውን ፡ የዕቃ ቤቱን ፡ ሳሎኑን ደገና አድርገው አሰሱ ። ከዚህኛው ይኸኛው ይጠቅማል የማሉት አንዳችም ቁሳቁስ አላገኙም ። ሁለቱ ሌቦች ከፋች ተበሳጩ ። አንደኛው ሌባ ብቻ ወደ ባልና ሚስቱ መኝታ ቤት ቶሎ ለመግባት ጓጉቶ ፡ የብረት ጅንፎ ያለውን ሽመሉን ወድሮ ከንፈሩን ይነክሳል ። በሹክሹክታ ወደ መኝታ ክፍሉ ለመግባት ተስማምተው በሳሎኑ መባራት እየተመሩ ወደ ውስጥ ዘለቁ ።

የመኝታ ቤቱን በር መከፈት የሰማችው ሚስቷቱ ፈጥና የትራስጌ መብራቱን አበራችው ። ሦስት ገጾችውን ለመሰወር በፎጣ እስከ ቅንድባቸው የተሸፋፈኑ ሰዎች፣ ቆንጮራ ፣ ጩቤ ፣ ሽመልና አንካሴ ይዘው ላፍታ ተመለከተቻቸው ። አንዱ ዘሎ የመኝታ ክፍሉን መብራት እንዳጠፋው በባልና ሚስቱ ላይ ተረባረቡባቸው ። በያዙት ድምፅ የለሽ መሣሪያ የሌሊቱን ‘ምስ’ አቀመፏቸው ።

“ማን በባዶ ቤት ተጋቡ አላችሁ?” አንደኛው ሌባ ።

“ምን አጠፋን ጌታዬ?” ባልዮው ።

“እንዴት አታጠፉም? ሌሊቱን ሙሉ ስታደክ ሙን አደራችሁ...” በያዘው ቆንጮራ አናቱን ፈለጠው ።

“እረ ስለ ወንድ ልጅ አምላክ!” ባልዮው ።

“እረ በናታችሁ ፣ በወለደቻችሁ!” ሚስትዮዋ ።

“ማን ተጋቡ አላችሁ?” ሁለተኛው ሌባ ።

“ፍቅር ነው! ፍቅር ነው ያስገደደን!” ባልዮው ።

“ፍቅር በባዶ ቤት ...አይሠራም” ሦስተኛው ሌባ።
ገደው ጨቤ ሰነዘረ። ትራሱን ቀዶ ገባ።

“እኮ በባዶ ቤት ማን ተጋቡ አላችሁ?” አንድ
ኛው ሌባ።

“ስሕተት ነው! ስሕተት ነው የኔ ጌታ!” ሚስት
የዋ።

“ቀስ በቀስ ቤታችንን እናሟላለን ብለን ነው!”
ባልየው። ማቃሰት ጀምሯል።

“ኡ ኡ ኡ!...” ብላ አንዴ ጩኸቷን አምቧረቀ
ችው ሚስትየዋ።

ሦስቱም ሌቦች በያዙት ማጥቂያ አንድ አንድ አሳ
ርፈውባቸው በመጡበት አቅጣጫ እየሮጡ ወጡ።
ሌቦቹ ካመለጡ በኋላ፣ በሚስትየዋ ተደጋጋሚ ጩኸት
ጎረቤት ተቀስቅሶ መጣ። በእርዳ ተራዳ በደም የተጨ
ማለቁትን ባልና ሚስት ጎረቤት መኪና ፈልጎ ከሌ
ሊቱ በዘጠኝ ሰዓት ከየካቲት 12 ሆስፒታል አደረሳ
ቸው ...

ባልና ሚስቱ ላንድ ወር ያህል በተመላላሽ ታካ
ሚነት እየተረዱ ከቆዩ በኋላ፣ ሁለቱም ወደ መደበኛ
የመንግሥት ሥራቸው ተመለሱ። ወሬውን ሰምቶ የነ
በረም ያልነበረም፣ ‘ምን ሆናችሁ ነበር?’ እያለ ነገሩን
ለማዳነቅ ከየቢሮአቸው ገብቶ ከመውጣት አላቋረጠም።
ዐሥራ አምስቱን ቀናት፣ ‘ሌባ ነው የደፈረን...ምን ታደ
ርገዋለህ?’ እያሉ የመጣውን ጠያቂ ሁሉ ሲመልሱ ሰነ
በቱ፣ ባልና ሚስቱ።

አንድ ጠዋት ሚስትየዋ አንድ የስልክ ጥሪ ተቀ
በለች።

“... ስሜ አንቺ ከሃዲ! ያመለጥሽኝ መሰለሻል-
የገባሽበት ገብቼ ካፈር ሳልቀላቅልሽ እንደማልቀር
እንድታውቁ!” አፍንጫውን በሌባና ባውራ ጣቱ
አፍኖ የሚናገረውን ባለ ጎርናና ድምፅ አቋረጠችው።

“ማን ልበል? ማነህ?” እየተነፋነፈ የሚናገረው ሰውየ
ጐርናና ድምፅ፡ የማን እንደሆነ ለማስታወስ ጊዜ አልፈ
ጀባትም። ሌባ ከቤታቸው የገባ ሌሊት የሰማችው ያን
ደኛው ሌባ ድምፅ ነበር።

“ማንነቱን የማታውቁ መስልሽ ‘ማን ልበል’
ሴትዮ ደግሞ አለማፈርሽ?” ቁጣ አከለበት።

“ምነው ቢገባህ! እኔና አንተን ያገናኘንም ያለያየ
ንም የአህል ውሃ ጉዳይ ነው። የሰማንያ ሚስትህ አይ
ደለሁ፤ ከትዳሬ ልታፈናቅለኝ የምትሸርበው ሢራ አን
ሰህ፤ እንደ ሌባ በር ሰብረህ የቆንጨራ ራት የምታደር
ገኝ!...” አቋረጣት።

“ገና ምኑን አይተሽ፤ የሴፍ ነው የማጋድምሽ! ደሞ
ትዳር ትያለሽ፤ ወገኛ!...” ኔለና ስልኩን ጀሮሞ ላይ
ዘጋባት።

ፀሐይ ከቢሮሞ ውስጥ ማንም ሰው አልነበረም።
ስልኩን በጀሞ እንደ ጨበጠች በሐሳብ ማዕበል ተናወ
ጠች። ያለፈ ሕይወቷን አውጥታ እያወረደች፤ አሁን ካል
ችበት ሁኔታ ጋር በየፈርጁ አሰላችው።

“...ወይ ሽመልስ—አሁን ምን በድየው ነው እን
ዲህ የቁም ሥቃይ የሚያሳየኝ? እጮኛው አይደለሁ፤ ወይ
ቃል የገባሁለት ፍቅረኛው...” እያለች ምርር ብላ አለቀ
ሰች።

ፀሐይና ሽመልስ ለሦስት ዓመታት ያህል በወዳጅ ነት ይተዋወቁ እንደ ነበር የሁለቱም ልቡና አይስተውም። ከተለያዩ ግን አንድ ዓመት ሞላቸው።

ፀሐይ መሥሪያ ቤቷ ለስድስት ወራት ወደ ክፍለ—ሀገር አዛውሯት ስትሠራ ነበር፡-ከባለቤትዋ ከጸጋዬ ጋር የተዋወቁት። የሥራ ጊዜዋን ጨርሳ ወዳዲስ አበባ ስትመለስ፡ ጸጋዬም ዝውውር አግኝቶ በሳምንት ውስጥ ነበር፡ የተከተላት። ክፍለ—ሀገር ሳሉ ከወዳጅነት ዐልፈው ለጋብቻ መፈቃቀዳቸውን ተስማምተው ስለነበር፡ አዲስ አበባ በገቡ በሦስተኛው ወር በ‘ዕወቁልኝ’ ተጋቡ።

ጸጋዬ ከመሥሪያ ቤቱ ባገኘው ጠንካራ ድጋፍ አማካኝነት፡ ካንድ ቀበሌ ቤት ልማግኘት ዐሥራ አምስት ቀናት አልፈጀበትም። የቤቱ መገኘት ለጋብቻቸው መፋጠን መልካም አጋጣሚ ነበር። ቤት ማግኘቱ እንጂ ስለ አካባቢው የፀሰደው ጥናት ከቶም አልነበረም። ለፀሐይም ቢሆን የሆነው ሁሉ እንግዳ ነገር እንጂ፡ የጠበቀችውና ያሰበችበት ጉዳይ አልነበረም።

የስልኩን መነጋገሪያ ከቦታው ከመለሰች በኋላ የገጠማትን አስቸጋሪ ፈተና እንዴት ልትወጣው እንደ ምትችሉ በብዙው አሰበችበት።

‘...ይኸ ጉድ አሁን ለማን ይነገራል? ሰዚያ በሽብሩ ሌሊትም ምንም እንኳን የቀሩትን ሁለት ሰዎች ባላውቃቸው አንደኛው ሽመልስ እንደ ነበር አረጋግጫለሁ። ጉዴን ሸፍኖ ‘ሌባ ነው!’ ስል ከረምኩ እንጂ። ለጸጋዬስ ምንስ ያህል ቢወደኝና የትዳር ጓደኛዬም ቢሆን ይህን ዐይነቱን ቅሌት ምን ብዬ እነግረዋለሁ። ለሰሚው ግራ ነው! ‘ሌባ ሊዘርፋቸው ገብቶ የሚሰርቀው ሲያጣ ደበደባቸው’ ተብሎ የተወራውን ያህል የኔና የሽመልስ

ዕዳ ለጸጋዬም ደረሰው ቢባል ከተማው ምን ይላል ጉድ ነው ! የሚያዋጣኝ አለመናገሩና አድራሻ መሰደዱ ነው ። ሰፈር ብንቀይር የት አባቱ ያገኘናል?... እንደ ፈረደብኝ ምስክር በሌለው ስልክ ሲሰድብኝ ይኑር እንጂ እኔኑ... አለችና ዕንባዋን ጠራርጋ ወደ መጸዳጃ ክፍል አመራች ።

ሽመልስ ፡ የቀበሌው ነባር ነዋሪ ነው ። የእጅ ዐመል ያለበት ሰው ባይሆንም ፡ የፀሐይ ሌላ ሰው ማግባትና እሱ የሚኖርበት ቀበሌ ነዋሪ መሆን ያንድ ሌሊት ሌባ እንዲሆን ከብዙ ሐሳብ ውጣና ውረድ በኋላ ውሳኔ ላይ አድርሶት ነበር ። ለዚህም ዓላማው ግብ መምታት አመቺ ሁኔታዎችን ሲያመቻች ሰንብቷል ። በሠፈር ውስጡ ዐዋቂነቱ ከሁለቱ ሌቦች ጋር ከብዙ ጥረት በኋላ ተግባብቶ ፡ በዚያን ሌሊት ወደነፀሐይ ቤት ይዟቸው ሔደ ።

ሁለቱ ሌቦች የተለመደ የስርቆሽ ተግባር ለማከናወን ከማቀዳቸው ሌላ ምንም የታሰባቸው ነገር አልነበረም ። ‘የረባ ዕቃ ካላገኘን ከቤቱ ውስጥ ያገኘነውን ሰው አንቀን መግደል አለብን!’ ያላቸውና የደብዳቤው አባሪ ተባባሪ ያደረጋቸው የሽመልስ መመሪያ ነበር...

የሳሎኔን በር አንኳኳሁ ። ፈጥኖ የሚከፍትልኝ ሰው አልነበረም ። ደግሜ በቡጢ የመነረት ያህል ደበደብኩት። ሠራተኛዬ ከማድቢት እየሮጠች መጥታ ከፈተችልኝ ።

“ይኸንን ያህል በሩን ስደበድብ የት ነበርኸ?” አልኳት—ለወትሮው ገና ከሩቁ ኮቴየን ሰምታ የሳሎኔን በር ትከፍትልኝ እንደ ነበር በማስታወስ ።

“አልሰማሁም ...” አለችኝ ድምጿን አቀንዝዛ ።

“ጀሮኸ ላይ ተኝተኸ ነበር?” አልኳት አፌ እንዳ መጣልኝ። መልስ የሚሻ ጥያቄ አልነበረም ያቀረብኩላት ። እሷም ገብቷት እንደሁ አላውቅም አልመለሰችልኝም ።

በጄ የያዙኩትን ማስታወሻ ከምግብ ጠረጴዛው ላይ ወርውሬ ፣ የደከመ ሰውነቴን ከሶፋው ላይ አሳርፌ በረኸረሁ ተነፈስኩና ትኩስ አየር ስለብ አንድ አስ ከፊ ሽታ ስርኔን ሰረሰረው ።

“የምን ክርፋት ነው የሚሸተኝ?” አልኳት ተጣ ድፌ ።

“ክርፋት አይደለም መድኃኒት ነው...” አለችኝ ፍርሃት በነገሠበት አነጋገር ።

“የምን መድኃኒት?”

“መድኃኒት ነዋ ...” አለችኝ አሁንም ፍርሃት እንደ ከበባት ሁሉ የምን መድኃኒት እንደሆነ ለመግለጥ እያቅማማች ።

“እኮ እንዲህ የሚጠነባው መድኃኒት ምንድነው?”

“የትኳን — የትኳን መድኃኒት ነው።” አለች
ስትፈራ ስትቸር።

“ከየት የመጣ ትኳን?” አልኳት ባግራሞትና ባደ
ናቆት።

“መች ተርፌያህ መሰለዎት! እኒያን ትናንሽ
ሌጦች መጢኝ ብለው ስንተዜ እንቅልፍ ነሥተው
ኛል መሰለዎት!... ” ቁና ቁና ትተነፍስ ጀመር
—ቁጭት እንዳለባት ሁሉ።

“የምን ሌጦ? ከየት የመጣ ሌጦ?” አልኳት አሁ
ንም በመገረምና ግራ በመጋባት።

“አንጥፌ የምተኛባቸው ሌጦች ናቸዋ!... ”

“የትኞቹ ከየት የመጡ ሌጦች?”

“እዬህ እሥርቻው ሥር፡ ተጥለው የነበሩት ናቸዋ!”

“አልገባኝም የትኞቹ ሌጦች እንደሆኑ።

“የት ነው ያሉት?” አልኳትና’ ሌጦች’ የምትላቸ
ውን ለማየት ቀድሜያት ወደ ጓዳ ገባሁ።

ጓዳው በትኳን መድኃኒት ሽታ ከፋኛ ታጥኗል።
አፍና አፍንጫዬን በመሐረብ አፈንኩና፡ “አሳዪኝ የቱ
ነው ሌጦው?” አልኳት።

ሰውነቷን አሸማቃ አጣና አልጋዋ ላይ የተነጠፈ
ውን የሣር ፍራሽ ካንድ ወገን ገለጥ አደረገችው። ዐይ
ኖቼን ማመን አልቻልኩም። በደማቅ ቀለም ከዳር እዳር
ባረፍተ ነገር የተሞላው የጥንቱ ብራና ገጾች እንደ ኮባ
ቅጠል ከፍራሹ ሥር ተገብገዘዋል። ትኳኖቹ ከፊደ
ላቱ ጋር መሳ ለመሳ በብራናው ላይ ይርመሰመሳሉ።

ባንድ በኩል ከአግር ጥፍሬ እስከ ራስ ጠጉሬ አንዳች ነገር ወርኝ ዝግንን ሲለኝ፡ በሌላ በኩል ትንፋሽ የሚቆርጥ ንዴቴ ሲቃ አስያዘኝ ።

“ምነው ? ምነው የኔ እኅት ? ...” አልኳት የቁጣ ጥበቡ እንኳን በዚያች ቅፅበት አልከሰትልኝ ብሎኝ

“ምነው ? ... ” አለኝኝ ቅስም በሚሰብር ፍርሃት ተሸብባ ።

“ምነው ብራናውን እንዲህ ተጫወትሽበት ?” አልኳት — አሁንም ንዴት እንደ ተናነቀኝ ።

“ምራና? ምራና እኮ አይደለም - ሌጦ ነው ጌቶች” አለች ።

የምን ሌጦ ? — እንደ ሎጥ ሚስት ያስቀርሽና ! ደግሞ ‘ብራና አይደለም’ ትለኛለች ?” አልኩና የትኋኑን ነገር ዘንግቼ፡ ፍራሹን ገለጥ አድርጌ ብራናውን መገታት ጀመርኩ ።

“ታንዝቱ ነው — ሌጦ ነው ! ዲብዳብ፡ አጎዛ አርገው የሚጠቀሙበት. . .” ስትለኝ፡ ያኔ ንዴቴ በሣቅ ተሸነፈ ።

የኔ ሣቅ ለሠራተኛዬ የምልስነቴ ምልክት አልመሳላትም ። ብቻ አንድ ሌላ ጥርጣሬ ወዲያው ገባኝ። ‘በቤቴ ውስጥ ካጠራቀምኳቸው የታሪክና የፈጠራ ቅርሶች መካከል ለሷ ዋጋ ቢስ የመሰላትንና ያልፈቀደችውን ሁሉ እንዲሁ እያወጣች ወይ አቃጥላው ወይ ጥላው ይሆን ? እያልኩኝ ሰፋፊዎቼን የብራና ገጾች’ ክትኋኑ ለማላቀቅ አራግፍ ጀመር ። ነገር ግን ብዙ ሳል

ገፋበት ትኋኑ በቀኝና በግራ እጆቹ ድልድይነት በኔ ላይ ተጋባ ። እንደገና ንዴት ሲሰፍርብኝ ፣ ብራናውን ትቼ እጆቼን እያራገፍሁ ወደ ሳሎን ተመለስኩ ።

የመኖሪያ ቤቴ ሳሎን ጠባብ በመሆኗ መስቀል ያለበት መሬት ወርዶ ፣ መሬት መቀመጥ ያለበት ጣሪያ ላይ ወጥቶ ቤቴን የጉልት ገበያ አስመስሎታል ። የባህል ዕቃዎቹ አቀማመጥ ውጥንቅጦ የወጣ በመሆኑም ለራሴም አይጥመኝም ። ግድግዳዎቹ በልዩ ልዩ የባህል ዕቃዎች ፣ ጥንታዊ የፈጠራ ቅርሶችና የወጣ ዕቃዎች የተሞሉ በመሆናቸው ፣ እራሴን ከቢሮ ሰው ይልቅ ሌላ እንደሚያስመስለኝ ሳይሰማኝ የቀረበት ጊዜ የለም ። ሆኖም እነዚህን ቅርሳ ቅርሶች ለማሰባሰብ ያልረገጥኩት የቆላና የደጋ መሬት አልነበረምና ፣ ወላጅ በልጆቹ እንደሚመካ ሁሉ እኔም እነሱን ባየሁ ጊዜ የልብ ደስታ ይሰማኛል ።

ወገቤን ግራና ቀኝ በእጆቹ ደግፌ ቁሜ ፣ ዐይኖቼን ከግድግዳ ግድግዳ እያሸጋገርኩ ቅርሶቼን ተመለከትኳቸው ። “እዚህ ቦታ የነበረው የት ሔደ?” ብዬ ለመጠየቅ አላስደፈረኝም ። “ብቻ ቢያንስ ፣ ቢያንስ አንድ ዕቃ ሳይጠፋብኝ አልቀረም” የሚል ጥርጣሬ አደረብኝ ።

“ታንገት! ታንገት! ...” እያልኩ ሠራተኛዬን ጠራኋት ።

“አቤት ጌቶች ምን አሉኝ?” አለችና ከፊቴ ቆመች አንገቷ ሥር እያከከች ።

‘ትኋኑ እየበላት ሳይሆን አይቀርም የምታከው—’ አልኩና በልቤ ፣ ሰውነቴን ዝግገን አለኝ ።

“ከነዚህ ዕቃዎች መካከል ለሰው የሰጠሽው ወይ የጣልሽው አለ?” አልኳት፡ መርዶ ልታረዳኝ የተዘጋ ጀች ያህል ዐይኗን ቀና ብዬ ለማየት ፈርኜ።

“አልሰጠህም! ግና ሰው አልወደደውም” አለችኝ።

“ምኑን? ምኑን ነው ያልወደደው?” አልኳት፡ አንድም ቅርስ ለሰው አስመስጠቷን መናገሯ በልቤ ውስጥ የዕርጋታ መንፈስን አስፍኖብኝ።

“ይኸ ይኸ ሁላ ዕቃ ቤቱን ‘ያረብ ሱቅ አስመስለው’ እያሉ...”

“ሌላስ...?”

“ደሞ ‘የቃልቻ ቤት ይመስላል’ እያሉ...” ይኸኔ ሣቄን መቈጣጠር አልቻልኩም። በቁሜ የኮረ ኮሩኝን ያህል ካንጀቱ ሣቅሁ።

ተስፋ አልቆረጥኩም። ወደ ጓዳ ተመልሼ በትኋን ደምና ቅጫም የተከተበ ብራናዬን አገላብጬ ማየት ጀመርኩ።

እቴጌቴ

አካሄደህን እናቴ እንኳን ከልቧ አልፈቀደችውም።
“ልብህ ከከጀለ ሒድ እንጂ ...” ብላ ነበር በቅሬታ
የሸገችች — እቴጌቴን ልጠይቃት ከቤት የወጣሁ
ዕለት። ለሷ ታላቅ እኅቷ፣ ለኔ ደግሞ አክሱቴ መሆኗ
ነው — በዝምድናው።

የልጅነት ጊዜ ትዝታ ሆነና ዛሬም ያ ቀን አይረ
ሳኝም። ያ ሌሊት አይዘነጋኝም። በልጅነት መንፈሴ
የማውቃትን እቴጌቴን ልጠይቃት የሒድኩበት አጋ
ጣሚ፣ ምንም ቢሆን ከፊቴ አይጠፋም።

ያንን መልካም የተማሪዎች የዕረፍት ጊዜ፣ ተማሪ
እንደ መሆኔ መጠን ለማሳበራዊ ጉዳይ መጠቀም የጀመ
ርኩበት የመጀመሪያው ክረምት ነበር። የሐምሌን
ጭጋግና ዝናም ችዬ በልጅ እግሬ እየገሠገሥኩ ከምን
ኖርባት የገጠር መንደር ከአዲሲኔ ወደ ፍቼ ከተማ
ከእቴጌቴ ዘንድ መምጣቴ ያለምክንያት አልነበረም።
እኔ የአምፅት ዓመት ልጅ ሳለሁ ጀምሮ ለሁለት ዓመት
ያህል በገጠር ከኛው ቤት ተቀምጣለች። በዚያን ጊዜ
ዝርዝር ባሕሪዋና ጠባይዋ ባይገባኝም እወዳትና ትወ
ደኝ እንደ ነበር አይዘነጋኝም።

“እቴጌቴ የሎሚ ሽታ”

ያ ሰውዬ ምን አልሽ ማታ?” እያልኩ በዚያ በል
ጅነት፣ ትልቃፋ አንደበቴ አዜምላት እንደ ነበር ዘወትር
የምታነሣው ነው። ይህ በልጅነቴ እዘፋፍንላትና አወ
ድሳት የነበረው በውስጧ ልዩ መውደድና ፍቅር በኔ
ላይ አሳድሮባት ቆይቷል። ለኔም ትዝ እንደሚለኝ
ከብዙ የቤተሰቡ አባላትና ልጆች ጋር ብዙ ትጣላና

ትግል ቃጣል በነበረበት ጊዜ፣ ከኔ ጋር ግን የጠበቀ ፍቅር ነበረን። እሷን ሲያስከፋት እኔን እየከፋኝ፣ እኔን ሲቀጠኝ እሷ እየተከላከለች፣ አብረን መክረማችን ዛሬም ወለል ብሎ ይታየኛል።

ከገጠር ቤታችን ግማሽ ቀን ተጉዢ እቴጌት ጋ የደረሰኩት ስድስት ሰዓት ገደማ ላይ ነበር። ከሰባት ዓመት በፊት ያየሁት የመኖሪያ ቤቷ አካባቢ አልተረሳኝም። ሰባት ብዬ ከደጅዋ ደረሰኩ። የቀትሯ ዐሐይ አፋን ከፍታ ለመባላት የተዘጋጀች ትመስላለች። ላቢ በግንባሬ ላይ ችፍችፍ ብሎ በውሃ ጥም ጉርርዬ ድርቅ ብሏል።

የእቴጌትን አጥር ግቢ በር ከማንኳኳቴ በፊት ጥቅጥቅ ባለው የባሕር ዛፍ ጫካ ውስጥ ጥቂት መጓዝ ነበረብኝ። እንደ ጉንዳን መንገድ በጠበበችው ወደ እቴጌት ደጃፍ በምታደርሰኝ የእግር መንገድ ስጓዝ፣ የጫካው ጸጥታና ያካባቢው ድባብ አንዳች ነገር ከላይ ላይ እንደ ተጫነኝ ያህል ተሰማኝ። ግራና ቀኝ ሳተኩር በጫካው ውስጥ አንድ የታሰረ አውሬ ያለና ኮሽታዬን ሰምቶ፣ ዘሎ የሚያንቀኝ ያህል ቀፈፈኝ። በልቤም በእግሬም ፈጥኜ ተጓዝኩ። ግን፣ ያ አጭር መንገድ የብዙ ቀናት መንገድ ያህል አላልቅልኝ ብሎ ታገለኝ። በቀተረው ተሰዓት፣ በደመና ግላጭ፣ በደመቀው የፍቼ ከተማ ጥጋት ለምን ያን ያህል እንደ ፈራሁ ግን ሊታየኝ አልቻለም። ብቻ ዝም ብሎ ፍርሃት — ፍርሃት — ፍርሃት — ተሰማኝ።

የእቴጌትን አጥር ግቢ በር እንደ ደረሰኩኝ የሞት ሞትን ማንኳኳት ጀመርኩ። ደጋግሜ ያጥሩን በር ደብብኩት። ምንም መልስ የለም። ባጥሩ ላይ ተንጠል

ጥዬ “እቴሚቴ !... እቴሚቴ !... በሩን ክፈችልኝ !... ፍሥሐ ነኝ !” አልኳት ። ምንም መልስ አላገኘሁም ። ቢቸግረኝ ተመልሼ ያጥሩን በር አቀራቀር ባይኖቹ ፈተሽኩት ከወጭ አልተቆለፈም ። ከውስጥ ነው—የተቀረቀረው። “ታዲያ ምን ነክቷት ነው—እቴሚቴ በሩን የማትከፍትልኝ ?” የሚለው ጥያቄ በውስጤ ይጉላላ ጀመር ።

ከጥቂት ቆይታ በኋላ ከበስተጀርባዬ ባለው የጫካው ጸጥታ መንፈሴ ዳግም ተረበሸ ። ሞት ከኋላዬ ሲያባርረኝ ቆይቼ የእቴሚቴን ደጃፍ የሙጥኝ የምል ያህል ተሰማኝ ። ትንሿ ልቤ እንደ ከበሮ ስትጮህ ለራሴው ይሰማኝ ጀመር ። ፈራሁ ። በጣሙን ፈራሁ ። ግን ከፍርሃቴ ለመገላገል የእቴሚቴን ያጥር በር ማን ከፍቶልኝ ? ...

ደ’ሞ ሐሳቤ ወደ እቴሚቴ ደገንነት ላይ አተኮረ። “ምን ሆኖ ይሆን? መቼም ከቤቷ ርቃ አልሔደችም። እንዲህ ስጠራት ምንው ወይ አትለኝ? ማንም ሳያያት ድፍት ብላ ቀርታ ይሆን?...” የሚለው ጥርጣሬ ሰቅዞ ያዘኝ ።

አንዳች ነገር “በል ! በል !...” አለኝ ። አላመነታሁም ። አጥሩን ዘልዬ ከግቢው ውስጥ ገባሁ ። ግብ ግብ ለመግጠም እንደ ተዘጋጀ ሰው፣ እጆቼን ግራና ቀኝ አንሥቼ ወደ እቴሚቴ ቤት ተጠጋሁ ። እንደ ደረስኩ የቤቴን በር በኃይል ደበደብኩት ። አሁንም ምንም መልስ የለም ። የዚህን ጊዜ ይብስ ደነገጥኩ ። መንፈሴ በሙሉ ተሸበረ ። “እሚትዬ !... አንቺ እቴሚትዬ !... ክፈችልኝ ! እኔ ፍሥሐ ነኝ !...” አልኳት ገሮሮዬን ሳግ እየተናነቀው ። ወይ ፍንክች ምንም መልስ የለም ።

አእምሮዬ ሆረ ። አፌን ደም ደም አለኝ ። ሰው ነቴ በሙሉ ዛለ ። የውስጥ ሸሚዚ በቀዝቃዛ ላብ ከሰ ውነቴ ጋር ሲጣበቅ ተሰማኝ ። ከዚያው ከቤቷ ደጃፍ ላይ ዝልፍልፍ ብዬ ተቀመጥኩ ። ግድግዳውን ተደ ግፌ እንደ በሽተኛ ዶሮ አንገቴን ደፍቼ ፣ ውሉ የጠፋ ውን አጋጣሚ ዐቀብ ቁልቁል እያልኩ አስብ ጀመር። ብዙ አልቆየሁም ፤ የእንቅልፍ ሽልብታ ይዞኝ ጭልጥ አለ ።

በዚያ ሽልብታ ውስጥ መጥፎ ቅዠት ውስጥ ነበርኩ ። አንድ ትልቅ ባሕር ውስጥ ገብቼ ለመውጣት ስፍጨረጨር ማዕበል እየመጣ ሲያንገላታኝና ነፍሴን ማዳን ተስኖኝ ተስፋ ስቆርጥ — እንደገና ደግሞ የሞት ሞቴን ባሕሩ ውስጥ የበቀለውን ሰርዶ ስጎትት — ሰር ዶው ከእጄ ሲያመልጠኝና ተመልሼ ማዕበሉ ወደ ነዳኝ ስንዝና የሞት ጥላ ሲያጠላብኝ—“አድኑኝ! አድኑኝ!...” እያልኩ ስሮህ— አንዲት ቀይ ሴት ነጭ የሀገር ልብስ ለብሳ ባየር ላይ እንደ ‘ባሌ’ ተጫዋች እየተገለበጠች መጥታ እጄን ይዛኝ ከባሕሩ ውስጥ ስታወጣኝና ልቤ በደስታ በመፍነክነክ ላይ እያለ ፣ ከእንቅልፌ ባንጂ ተነሣሁ ።

ብዙም አልቆየሁ። ወዲያው ‘ማነው? ማነው የሚጠራኝ?’ የሚል የሴት ድምፅ ተሰማኝ ። የሞት ሞቴን ፡ “እኔ ነኝ! እኔ ፍሥሐ ነኝ!...” አልኩኝ ።

“ማን አልከኝ?” አለ ድምፁ ዳግም ፣ ማንነቴን ለማረጋገጥ ። የሰማሁትን ድምፅ አልተጠራጠርኩም ። የድምፁ ባለቤት የኔዪቱ ውድ አክስት እቴጌቴ ነበረች ። “እሚትዩ!... እሚትዩ ፍሥሐ ነኝ!...” አልኳት — የፍ ፍቆት አይሉት የጭንቀት ሲታ በያዘው ድምፁት ።

“ከደጃፉ ራቅ በል !...” አለችኝ የትዕዛዝነት ደግ
ፀት አነጋገር። ከበሩ ጥግ ካለው ግድግዳ ሥር ተነሥቶ
ፈንጠር ብዬ ቆምኩኝ። ባይኖሩም፣ በጀርባም፣ በልቤም
የበሩን መከፈት በጉጉት እጠባበቅ ጀመር።

ከቀኑ ወደ ሰዓት ሰዓት ተኩል ገደማ ሆኖአል።
መጀመሪያ በበሩ ቀዳዳዎች ላይ የተወተፉትን እራሴ
ጨርቆች መንቀል ጀመረት። በሩ ብዙ ቦታ ሽንቁር
የበዛበተ በመሆኑ የያንዳንዱን ሽንቁር ውታፍ በጥንቃቄ
ቃፍ አንድ ባንድ ነቀለችው። ከዚያም ወደ ግድግዳ
ዎቹ መጋባቷን ተመለከትኩኝ። ቢበዛ በግማሽ ሜትር
ርቀት እዚህም እዚያም የተሸነቆረውን ግድግዳ ውታፍ
መንቀል ቀጠለች። በቀዳዳዎቹ አርጌ ሽንሽን ቀሚላ
ይታየኛል። ደግሞ ወደ ሌላው ግድግዳ መተላለፏ ማረጋገጥ
ወልብ ስትል ታየችኝ። እኔም ተከተልኳት። እንደ
መጀመሪያው ግድግዳ ሁሉ የወተፈችበትን አርጌ ጨርቆ
መነቃቀል ቀጥላለች። ድርጊቷ በእጅጉ ደነቀች። ያሁሉ
ሥጋቴና ድካሜ ጠፍቶ በጉጉት መጨረሻዋን ለማየት
ይበልጥ እየጓጓሁኝ ሔድኩኝ። አራቴንም ግንዛቤን ግድግዳ
በተመሳሳይ ሁኔታ አዳርሳ ወደ በሩ እስክትመለስ
እኔም ከደጃ ሆኜ በሐሳብ አብሬያት ድርጊቷን እፈጽም
ነበር።

በሩን ኮሽታ ሳታሰማ፣ በጥንቃቄ ከፈተችው። ወደ
ደጅ ወጥታ ትቀበለኛለች ብዬ ስጠብቅ እዚያው ተከታ
ቀረች። ግራ ገባኝ። “እሜትዬ !...” አልኳት ወደ
በሩ እየተጠጋሁ። “ግባ !...ግባ ቶሎ ብለህ !...” አለ
ችኝ። ፈጥኜ ወደ ውስጥ ገባሁ። በሩን መልሳ ቀረቀ
ረችው።

ልሰማት ስጠጋት፣ “እዚያው ሁን ! እዚያው ሁን !”
አለችኝ፣ በመዳፏ አየሩን ወደኔ እየገፋች ። ምንም

አላልኩ። ወደ ኋላዬ ተመልሼ ከዐራር መደቡ ላይ ተቀመጥኩ። ቀና ስል የቤቴ የቆርቆሮ ጣሪያ እዚህም እዚያም ወንፊት ሆኗል። አርጅቶ ይሆናል አልኩና ዝም አልኩ። አንድ አሮጌ አጣና አልጋም ከጥግ ይታየኛል። የግድግዳውን ዙሪያ ገባ አንዴ ባይኔ ስቃኝ ዐይጥ የዘመተበት ነተራ መስሏል። ምንም ምክንያት ሳልሰጠው እቲሜቱ አናገረችኝ።

“ለምን በቀትር መጣህብኝ?... ” አለችኝ።

“ምናለበት?... ” አልኳት — አፌ እንዳመጣልኝ።

“እኔ በቀትር የሚመጣብኝን አልወድም ” አለችና ወደ ጓዳ ገባች፡ ምክንያቱን ሳትነግረኝ። አነጋገሯ ዕንቆቅልሽ ሆነብኝ። ብቻ ለአንድ ሰዓት ተኩል ያህል ደጅ ያስጠናችኝ ይህንኑ የቀትር እንግድነቴን ባለመቀበል ነው — የሚለው ግምቴ ግን በውስጤ ጸና።

“እንደ ዱሮው ንጹሕ ነህ?” አለችኝ ከጓዳ መለስ ብላ የነቃቀለቻቸውን የበርና የግድግዳ ውታፎች እነበሩበት እየመለሰች።

“ምን?... ” አልኳት፡ ጥያቄዋ እንዳልገባኝ ሁሉ የወረወረቻቸውን ቃላት ባለማስታወስ ጭምር።

“ንጹሕ ነህ ወይ?” አለችኝ ደግሞ፡ ገልመጥ ብላ በጨረፍታ ካስተዋለችኝ በኋላ፡ ቶሎ ቶሎ ሽንቁሮቹን በጨርቃ ጨርቁ እየከደነች።

“እንዴት ንጹሕ ነህ ስትዩኝ — እሜትዬ?” አልኳት፡ አሁንም ጥያቄዋ እንዳልገባኝ ሁሉ።

“ዱሮ በሰው ነገር አትገባም ነበር። አሁንም እንደዚያው ነህ ወይ? ለማለት ነው።” አለችኝ።

በሽንቁሩ የግድግዳው ቀዳዳ ባይኖቿ ደጃን ትመረ
ምር ጀመር ።

“እሜትዬ አሁንም አልገባኝም...ግን ግን ምን
ሆነሻል ?...” አልኩና፡ በሁኔታዋ ግራ መጋባቴን ልገል
ጥላት ዳር ዳር አልኩኝ ።

“ምን ያልሆንኩት አለ ?... እያየኸው ዙሪያ ገባ
ፍን ከበው ሲወጉኝ ! ጉድ እኮ ነው !...የኔን አንዲት
ነፍስ ለማጥፋት ይኸን ሁሉ ባለብረት አቁመው ጦር
ነት በኔ ላይ መከፈታቸው !...አይታይህም ? አይታይ
ህም ፍሥሐዬ ?...” አለችኝና ከሁለት ግድግዳዎች
መጋጠሚያ ሥርቻ ሽጉጥ አለች ። ነገሩ ሁሉ ተደበላ
ለቀብኝ ። “የምን ጦር ነው የመጣባት ?” አልኩና በግ
ድግዳው ሽንቁር ወደ ደጅ ተመለከትኩኝ ። እንኳን
ጦርና ወፍም ዝር አላለ ።

“እሜትዬ፡ ምን ሆነሽ ?” አልኳት፡ ትንፋሿን
አጥፍታ ከሥርቻው በመቆየቷ ።

“ሆሆ ! ምን ብዬ ልንገርህ ?... ቅድም አንተ
መጥተህ ያጥሩን በር በምታንኳኳበት ጊዜ፡ ያ መናጠ.
ካማሪካን አገር ሮቢላውን ይዞ መጥቶ በቦምብ ሲያስደ
በድበኝ ነበር ። ባለ በሌለ ዐቅሜ ታግዬ ያንን ሁሉ
የቦምብ ናዳ ተከላክዬ አባረርኩት ። ለዚህ ነው ቀትር
ላይ ለምን መጣህብኝ ያልኩህ...” አለችና መሬት
ለመሬት እየዳኸች በቀስታ ተነሥታ ቆመች ። አነጋገ
ሯና ሁኔታዋ ሁሉ ይበልጥ እየተወሳሰበብኝ መጣ ።
ደግነቱ የግማሹን ግድግዳ ሽንቁር አለመወተፉ !ከጣ
ሪያው ቀዳዳ ጋር ጥቂት ብርሃን መስጠቱ በጀ እንጂ፡
ሲካል ውስጥ ያለሁ ነበር የመስለኝ ።

“ማነው እሱ ?” አልኳት የምናገረውና የምጠይቃት ነገር ጠፍቶብኝ ።

“አጥተኸው ነው ያን ያበሻ ፈረንጅ ?... ስሙን አልጠራም ፣ ስሙን ቁስ ይጥራውና !... ሆሆ !...” አለችና ትኩር ብላ ታየች ጀመር ። ያ ጠይም ወይን የመሰለ ፊት በልዛል ። ዐይኖቿ እንዳለቀ የጉድጓድ ውሃ ከተሸሸጉበት ሥፍራ ሆነው ብልጭ ይላሉ ። ቡሃና ቆረቆር እንደ ተፈራረቀበት የእራስ ቅል ያሻገረገራት ማዲያት ይታያል ። ከኔ ይልቅ በእጅጉ የሠጋችና ፍርሃት የነገሠባት ለመሆኗ አልተጠራጠርኩም ፤ በተለይም የዐይኖቿን እንቅስቃሴ ሳጣጥም ። ግን “ያበሻ ፈረንጅ” ያለችው ማንን እንደሆነ ሊገባኝ አልቻለም ። ከጎኔ መጥታ ተቀመጠች ። እወዳት የነበረችው አክስቴ እቴጌቴ መሆኗን ተጠራጠርኩ ። እንደ መፍራት አደረገኝ ። ግን እሷነቷን ለይቼ የማላውቅበት ምንም ዐይነት መንገድ ስላልነበር ፣ እራሴን ለማረጋጋት ውስጤን አጽናናሁት ፤ በእርግጥም ያቺው እቴጌቴ ነች ። ከጥቂት ዓመታት በኋላ ዛሬ ሳያት ፣ ሁኔታዋ መለዋወጡ ግን አሁንም ግራ እንዳጋባኝ ነው ።

“ያቺን መናጢ ታውቃት የለ ?...” አለችኝ ፣ በሌባ ጣቷ ወደፊት ለፊት እያሳየችኝ ። ጣቷ ወደ መራሻ አንጋጠጥሁ ። ካለአሮጌው ሽንቁርቁር ግድግዳ በስተቀር ያየሁት የለም ።

“የቷን ? — የቷን እሜትዬ ?...” አልኳት ፣ ከመልሷ ብዙም ባልጠብቅ የልቧ ይድረስ ብዬ ።

“ያቺን የተሾመን አክስት ነዋ !... ስሟን አልጠራም ፤ ገነት ጊዮርጊስ በዕለተ ቀኑ ይጥራትና !...” አለችኝና የነጠላዋን ጫፍ ጎተት አድርጋ ዕንባዋን መጠ

ራረግ ጀመረች ። በሁኔታዋ ሁሉ ስታደናግጠኝ ብት
ቆይም አሁን ደ'ሞ አሳዘነችኝ ።

ተሾመ አንድ ልጅዋ ነው ። የአባቱ እጎት ከእቴ
ሜቱ ቤት ባንድ ወራጅ አጥር በሚካለለው የራሷ መኖ
ሪያ ቤት ውስጥ የምትኖር ናት ። “የተሾመ አክስት”
ስትለኝ ማንነቷን ለመለየት አላዳገተኝም ።

የእቴሜቱና የተሾመ አክስት ጸብ ውሎ ያደረ
ነው ። ጊዜው ብዙ አሳልፎ እነሱንም ለሽበት አብቅ
ቷል ። የተቆራረጡት ግን ፣ እኔ ገና ከመፈጠሪ በፊት
በተሾመ አባት ሞት ሳቢያ እንደሆነ እናቴ ለሰው ስታ
ወራ ከዚህ ቀደም ሰምቻታለሁ ።

የተሾመ አባት ሞቶ እሬሳው ከቤት ወጥቶ ወደ
ቤተክርስቲያን ሊወሰድ ሲል ፣ ዘመድ አዝማድ ተሰ
ባስቦ ይላቀሳል ። ሴቱ ደረቱን ጥሎ ይመታል ። ወንዱ
ጠመንጃውንና ዝናሩን ይዞ እየፎከረ ፣ እየሸለለ ስለተ
ሾመ አባት ጀግንነት የሚሰማውን በመረረ ጎዘን ይገ
ልጻል ። የዚህ ጊዜ ነው አሉ — የተሾመ አክስት
ለአስለቃሽ ግጥም የሰጠችው ።

‘ለኛ ይብላኝ እንጂ ለእጎት ወንድሞቼ

እሷስ ታገባለች ከባልንጀሮቹ ...’ ብላ አክስት
ሆዬ ግጥሟን ባስለቃሽ ስታሰማ ፣ የኔዬቱ አክስት እቴ
ሜቱ ሰምታ ፣ ‘አጸፋውን ካልሰጠሁ’ ብላ ልትገለገል ገባች
አሉ ። ያሰበችው ሞላላትና ግጥሟን እሷም ባስለቃሽ
ሰማ — በለውነት ለለቀስተኛው ሁሉ አሰማች አሉ ።

‘እንዴት ያለሽ ቤት ነሽ ግፍን ተናጋሪ

አንቺም ባልሽ ሞቶ እንደኔ ተዳሪ ...’ አለችና
ያን ሁሉ ለለቀስተኛ አፋን አስያዘችው አሉ ። ታዲያ

ከዚያን ጊዜ ጀምሮ በዚህች በተሾመ አክሱት ፡ ላይ መጥፎ ግምትና አስተሳሰብ እንዳደረባት ይነገርላታል ።

“እቴጌቴ ምን አደረገችሽ ?” አልኳት ፡ ወደቧ ሆር ብዬ በሰስት ዐይን እየተመለከትኳት ።

“ማ ?... እሷ !...እሷማ ምን የማታደርገኝ አለ!... ይኸውና ሌሊትና ቀን በልጅዋ ታስደበድበኛለች — በምብ በሮቢላን እያስጫነች ። ትንሽ ዐረፍ ያልኩ እንደሁ ወይም እንቅልፍ ሸለብ ያደረገኝ እንደሁ እኔን ለማበ ሳጩት ብላ ቡና ታፈላለች ፤ ዕንጨት ትፈልጣለች ፤ ታንጎራጉራለች ...እረ ስንቱ ? ስንቱ ነገር ይነሣል ። እሷ የምትሠራኝ በደል ?... አለችና ሁለት እጆቿን እያወናጨፈች ፡ የቤቷን አየር ግራና ቀኝ ትቀዝፈው ጀመር ። የምትለው ሁሉ ቢገባኝም ፡ እንዴት በድርጊት ሊፈጸምና እሷን ሊያስቆጣት እንደ ቻለ ግን ሊከሠት ልኝ አልቻለም ። ለጥያቄው መልስ ለማግኘት በውስጤ እየተብሰለሰልኩ ሁኔታዋን በዐይኔ ብቻ መከታተል ጀመርኩ ።

ወዲያው ሁለት ያረጁ ዶሮዎች ከጓዳ ብቅ አሉ ፡ አንድ አውራና አንድ እናቲት ። ላባቸው እላያቸው ላይ እንደ ጢስ በኖ አልቋል ። ትኩስ ቢስ—ገላ የዘመተበት የሰው አካል መስሏል — አካላቸው በሙሉ ። ገረሙኝና ልብ ብዬ እመለከታቸው ጀመር ። ወደ እሜትዬ ጠጋ አሉና “ቋቋቋ...” ስትል እናቲቱ ፡ አውራው ደግሞ “ኮኮኮ!...” አለ ።

“ፍሥሐዬ እነዚህ ልጆቼ ምን እንደሚሉኝ ሰምተሃል ?” አለችኝ ። ‘ምን አሉኝ ልትል ነው ደ’ሞ’ ብዬ ላለመስማቴ ጭቅላቴን በመነቅነቅ የምትለውን ለመስማት ጓጓሁ ።

“አየህ! ‘ተጠንቀቂ፣ በጣም ተጠንቀቂ! አሁንም ጠላቶችሽ አልተኖሩሽም’ ነው የሚሉኝ እኮ! ... ታዲያ ከቤቴ ወዴት ልሐድ? ወዴት ልድረስ?... አይ! አይ! አይ!...” አለችና እየጮኸች ማልቀስ ጀመረች ። ይበልጥ ልቤን ሽብር ሽብር ይለው ጀመር ። “የምትይውን አላምንም” እንዳልላት ከራሷ እምነት ጋር መጋጨት ነውና መልሷ አስፈራኝ ። ‘እውነትሽን ነው’ እንዳልላት ለኔ እሚታመን ነገር አንዳች አጣሁባት ። ‘መቼም አንዴ መጥቻለህ፣ መጨረሻዋን ልይብዬ ቁጭ’ አልኩ ።

እነዚያ ሁለት ዶሮዎች በመጡበት አኳኋን ተመልሰው ወደ ጓዳ ገቡ ። ከሚጨትነት እስከ እርጅና ዕድሜያቸው ከቤት ሳይወጡ የፀሐይ፣ ብርሃን ሳያያቸው ለመኖራቸው ከግምቴ አልራቁም ። ‘ግን ለምን?’ የሚለው ጥያቄ እቴጌቴን እንዳስባት ብቻ ነው ያደረገኝ— በጉስቁልናቸው ።

“እሜቴዬ — አታልቅሽ !...ምን ያስለቅስሻል?... ከከፋሽ አገራችን እንወስድሻለን — ” አልፏት የምናገረው ጠፍቶኝ ግራ ቢገባኝ ።

“የት ?...የት እናንተ ጋ ?...አይ ፍሥሐ ! እውነትም ‘የልጅ ነገር አንዱ ብስል አንዱ ጥሬ!’ ሰው ሁሉ እንዳንተ ንጹሕ መሰለህ? ንጹሕ እኮ አይደለም ። ፍሥሐዬ ለመሆኑ አንተ እንደ ዱሮው ንጹሕ ነህ ?... ውይ ውይ ውይ የኔ ፍሥሐ !...” አለችና ከተቀመጥኩበት አፈፍ አድርጋ አቅፋ ሳመችኝ ። እንዳደረገኝኝ ሆንኩላት ። ልብሷ መልካም ጠረን ባይኖረውም አሁንም ሕፃን ሳለሁ ለኔ የነበራት አቅርቦትና ፍቅር መጥቶ ውሰጤን ፣ “እቴጌቴን አሁንም ወደዳት !...” አለኝ “ንጹሕ...” ያለችው ግን አሁንም ሊገባኝ አልቻለም ።

እዚያው እተቀመጥኩበት ጥላኝ፣ ስትሮፕ ወደ ጓዳ ገባች። “ምን ሆነች ደግሞ?” ብዬ አንድ መላ ምት ላይ ሳልደርስ፣ የቡና መቀጫና ዘንዘና ይዛ መጣች። ከተሾመ አክስት ቤት ቡና ሲወቀጥ ይሰማል። ቁና ቁና እየተነፈሰች፣ በእልክና በቁጭት እየተንገበገበች ከወለሉ ላይ በርከክብላ፣ “እየው እየው ፍሥሐዬ! ይቺ ጎደሎ የምትሠራኝን! እኔን ለማብሸቅ ብላ ቡና እየ ወቀጠች ነው!” አለችና ባዶውን የቡና መቀጫ በዘን ዘና መደብደብ ጀመረች። ድርጊቷ ከመግረም ዐልፎ ብዙ አደገኛ ነገሮች ሊደርሱ እንደሚችሉ አሳሰበኝ። ልታ ገዛት አልቻልኩም።

“እሜትዬ፣ ምንድነው እንዲህ ያለ አንጉል ነገር የምትሠራው?” አልኳት፣ በማስተዛዘን መልክ።

“አናቴ ላይ ተቀምጣ ስትወቅጥብኝ እንዴት ዝም ብዬ አያታለሁ? ይታይህ! ይታይህ እንጂ ፍሥሐዬ! የምታሳየኝን የቁም ሥቃይ —” አለችና ባዶ መቀጫ መደብደቡን አቁማ፣ ጀርዋን ወደ ተሾመ አክስት ቤት ጣለች።

ቡና ወቀጣው አብቅቷል። ደኅሞ ሌላ ድምፅ ነበር የሰማችው። መቀጫውንና ዘንዘናውን እዚያው ጥላ መጥረቢያ ይዛ እየተጣደፈች በሩን ከፍታ ወደ ደጅ ወጣች፣ የምትለውን በውል አልሰማ እንጂ፣ አጥ ብቃ እያጉረመረመችና በልቧ እየተራገመች።

ያንን መጥረቢያ ይዛ ስትወጣ ለመጀመሪያ ጊዜ ደነገጥኩ። የያዘችውን መያዟንም ዐይኔ ያየውን ለማ መን አልቻልኩም። ‘ወየው ጉዴ! የሰው ሰው ሔዳ ጨፍጭፋ፣ ጨፍጭፋ ጉድ ልታደርገኝ ነው!...’ የሚ

ለው ሐሳብ ብቻ በአእምሮዬ ውስጥ ነፍስ ዘርቶ አንድ ሲላወስ፡ እንደ ጥይት ተወርውሮ ተከትያት ወጣሁ።

ከምኒው ሐዳ የተጋደመውን አጣና ሁለት ጊዜ አሳርፋብት፡ ያዞ አፍ እንዳስመሰለችው ለማመን አያ ገተኝ። የጠበቅሁት ስላልሆነ ዐይኖቼን ጨፍኜ ተመስገን አልኩኝ በለሆሳስ። የበላች የጠጣችውን ያህል እየሰነዘረች ያንን አጣና ቅርፁን እንዳልነበረ አደረገችው። ለመጨረሻ ጊዜ የሰነዘረችው ግን፡ አጣናውን ትቶ መሬቱ ላይ ምስግ አለ። ይኸኔ መጥረቢያውን ከተቸከለበት ሳትነቅል ላንዳፍታ ጀርዋን በተሾመ አክስት ቤት ላይ ጣል አደረገችው፤ ዕንጨት ፈለጣው አብቅቷል።

“ይቺ አጋንዱስ! ይች የቄስ በቅሎ!... ይች የሟርት ቅል! ቆይ አሳያታለሁ ገና !...” እያለች ፎካከረችና የፈለጠችውን ዕንጨት መሰብሰብ ጀመረች። ያኔ ነበር ዐይኖቼን በዙሪያ ገባዬ ጣል ሳደርግ የደረሰ የኮከ ፍሬ ያየሁት። ርቦኛልና ይሉኝታ አልያዘኝም። በቀጥታ ሐጄ ያመጣውን ያህል እየሰጠቦጥኩ ከኪሴ ከተትኩና አንዱን እንደዳቦ ገምጮ ወደ ሷ ዞር አልኩ። ለካስ ልብ ብላ ትመለከተኝ ኖሮ፡ ‘... ዋ !ዋ! ብቻ !... ተሸዬ የመጣ እንደሁ—’ ብላኝ ዕንጨቱን ተሸክማ ወደ ቤት ስትገባ ተከተልኳት።

አንዲት የኮከ ችግኝ የዛሬ ካያ ዓመት ገደማ ተክሎ የነበረው ልጅዋ ተሾመ ነው። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ እርስ በርስሱ ዛመት ቆይቶ ካያ እግር አውቷል። ታዲያ አንዲት ፍሬ እንኳን ከላዩ ላይ ተበልቶለት አያውቅም። የወፍ መጫወቻ ሆኖ የትም ወድቆ ይቀራል እንጂ።

እቲሜቲ ግን ፡ ከተለያት ዐሥር ዓመት የሆነው ልጅዋ
'መጥቶ ይበላዋል' በሚል ተስፋ 'አደራዋን' አክብራ
ነው አንዱት ፍሬ እንኳን ሳትቀምስለት የምትጠብ
ቀው ።

ከዚያችው መደብ ላይ ተቀምጮ ፡ ያንን ከጮማ
የሚያስንቅ ኮክ እየገመገሙ ረጅብና ጥማቱን ለመወ
ጣት ስታገል ፡ እቲሜቲ ከፊቱ ለፊት ቆማ በተራዋ
ሁኔታዬን እንደ ቲያትር ትመለከት ጀመር ። አንዴ ብቻ
ቀና ብዬ ሙሉ ለሙሉ አይቻት ኮኬን ወደ መግመጫ
ተመለስኩ ። ግን ይህ አቋቋሚና አስተያየቷ እንዳላማ
ረኝ ሁሉ ፡ ከጸጥታዋ ጋር እየተጫነኝ ፡ እየከበደኝ መም
ጣቱ ተሰማኝ ። ከጀ ላይ ምን እንዳረገፈው ሳላውቅ
ሁለቴ የገመገሙለት አንድ የኮክ ፍሬ ተንከባሎ ሔዶ
እግሯ ሥር ዐረፈ ። “እሰይ ! እሰይ ! ጎሽ እንኳን
ወደቀ ! ንጹሕ ሰው ባትሆን ኖሮ ገና ብዙ ኮክ ትጨ
ርስ ነበር... እንደማትበላና ንጹሕ መሆንክን ሊነግረኝ
ነው ወደኔ የመጣው...” አለችና ያን ግማሽ ኮክ አን
ሥታ በንቀት ዐይን ትመለከተው ጀመር ። ደጋግማ
አገላብጣ አየችው ። ቋንቋ ኖሮት ድምፅ አውጥቶ ባይ
ነግራትም ፡ በጸጥታው አንድ ነገር እንደ ነገራት ሁሉ ፡
“ካካ!...” ብላ ሣቀችና ወደ ጓዳ ወርውራ ጀሮዋን
ወደ ውጭው ጣለችው ።

የቀሩኝን የኮክ ፍሬዎች አልበላጓቸውም ። የተና
ገረቻቸው ቃላት ሥጋት ላይ ነው የጣሉኝ ። “ንጹሕ
...ንጹሕ ” የምትለው ነገር ምን እንደሆነ ብጠረጥ
ርም እርግጠኝ ለመለየት አልቻልኩም ። ብቻ ይኸ
ዋተደጋገመ የንጹሕና ጥያቄዋ በብርቱ ሳያላስበኝ አል
ተረምና ፡ በሐሳቤ ሳመነኸኸው እቲሜቲ ድንገት አናገ
ችኝ ።

“አየህ? አየህ ፍሥሐዬ? ይቺ ያርብ ቋንጣ ጀመረችኝ ደግሞ!... ይሰማሃል ቆርቆሮ በላይ ላይ ስታን ኳኳብኝ?...” አለችና እንደ እንዝርት ተሽከርክራ፡ ወደ ንብረት ሲል ከሁለት ግድግዳዎች ማዕዘን መካከል የቆመ ረዘም፡ ቀጠን ያለ አጣና አምጥታ በቁሟ የቤቱን ጣሪያ ቆርቆሮ በሹሉ መደብደብ ጀመረች። “ለካስ ጣሪያው ተበላሽቶ ቅድም ያየሁት፡ እንዲሁ ያጣና ጡጫ እየቀመስ ኖሯል!” አልኩና የቆርቆሮውን ጩኸት ለመከላከል ጀሮቼን በእጆቼ ጥርቅም አድርጌ ደራንኳቸው።

የቻለችውንና የሚበቃትን ያህል ጣሪያውን ከደበደበች በኋላ፡ አጣና አልጋዋ ላይ ወጥታ ተሸፋፍና ተኛች። ጀሮቼን ለቀኩና ዙሪያዬን አዳመጥኩ። ከውስጥም ከውጭም ምንም ኮሽታ የለም።

ወደ አልጋዋ ጠጋ አልኩና፡ “እሜትዬ! እሜቱትዬ!” አልኩኛና ጠራኳት። ነቅነቅ አለች። ግን ምንም መልስ አልሰጠችኝም። አካሄዴ እንኳን ደገንነቷን ለማረጋገጥ ያህል ብቻ ነበርና ትንፋሷ መኖሩን አረጋግጬ ወደ መደቧ ልመለስ ስል፡ ከአንገቷ ቀና አለችና በሌባ ጣቷ፡ ትንፋሽ እንዳላወጣና በጸጥታ እንድትኖር ምልክት ሰጥታኝ ተመልሳ ተኛች።

ግንባሯ ከዚህ ትዕዛዚ ውጭ እንዳልወጣ የማስጠንቀቂያ ጽሑፍነትም ያህል ነበር የተነበበልኝ። እኔ ተቀበልኳት። ልቤ ግን አልተቀበላትም።

‘የት ልተኛ? እቴጌቴ ጋ ወይስ የት?... ሰዓቱ ደግሞ ገና ነው — ዐሥራ ሁለት ሰዓት...’ እያልኩ ቆሜ ሳሰላስል መንፈሴን ድንገተኛ ሽብር ወረረው። ጨነቀኝ። እቴጌቴን “” በዬ አየን ሸማን

በርብ ተጣጥፋ ሰላማዊ እንቅልፍ ላይ ያለች መሰላለች ። አሁንም አሳዘነችኝ ። አንጀቴ ተላወሰ ።

ምሳዋን ስትበላ አላየኳትም ። ቁርሷንም መብላቷን ተጠራጠርኩ ። አሁን ደሞ እራቴን ሳትበላ በዚህ የደረቀ አጣና ዕንጨት ላይ በሰላም ተኝታ ማድሯብየ ሠጋሁ ። ‘ለማንኛውም የት ልተኛ?’ የሚለው የግሌ ጥያቄ ዳግም ሕሊናዬን አንኳኳውና መልሱን ለማግኘት ወጥመድ ውስጥ የገባች ዐይኑ ያህል በውስጤ ተፈራገጥኩ ። ወደዚያ መደብ ሳመራ ፣ እጆቼን ከኮት ኪሶቼ ውስጥ በደመነፍስ ከተትኳቸው ። በቀኝ እጄ አንዱን የኮክ ፍሬ ጨብጬ ወጣሁ ። አሳመነታሁም ፣ አንዴ ገመጥኩት ። ወዲያው የእቴጌቴ ያጥሯበር ተንኳኳ ። የጎረስኩትን የኮክ ግማጭ ማላመጤን ጥቦ የበሩን መንኳኳት ማዳመጥ ቀጠልኩ ። በሩ ተደጋግሞ ተደበደበ ። ሐጄ እንዳልከፍተው የቴጌቴን ፈቃድ አላገኘሁም ። ጨነቀኝ ። ‘ምናልባት እናቴ ብትሆንሰ በሩን የምታንኳኳው?’ የሚለው ሐሳብ ደግሞ ሳላስበው ውስጤ ገብቶ ተሰነቀረና አልወጣ አለኝ ። በሩ አሁንም ጫን ብሎ ይደበደብ ጀመር ። የኔ ልብ እንደ ታረደች ዶሮ በጣሙን ትንደፋደፍ ጀመር ። ያለችውን ትበል አልኩና የቤቴን በር ከፈትኩት ። እቴጌቴ አልተንቀሳቀሰችም ። ወይም አንዳችም አልተናገረችኝም ።

ያጥሩን በር ከፈትኩት ። መንጠራ የምትኖረው እትዬ አበበች ነበረች ፣ የእማዬና የቴጌቴ ታናሽ እህት ።

ገና ሳያት ልቤ ትርክክ አል ። ከገባሁበት ማጥኩት ልታወጣኝ ተልካ የመጣች ያህል በአለኝታነቷ

ኮራህባት ። አገገቷ ላይ ተጠምጥሜ ሳምኳት ። “እንደ ምንህ? መቼ መጣህ?...” ብላኝ መልሴን ሳትጠብቅ ፡ “እቴሚቴ አለች?...” እያለች ወደ ቤት ተከታትለን ገባን ። ሁኔታዋ የጥድራይና የመረበሽ ስሜት እንዳለ በት በግልጽ ይታያል ።

“እቴሚቴ! እቴሚቴ!... ተነሽ ፡ ተነሽ ፡ ጋሽዬ ‘ቤጠና ታሟል’ አሉ ። ‘ሌሊቱን ተጉዛችሁ በነፍሱ ድረሱ’ ብለዋል...” አለች — ትንፋሷ ቁርጥ ቁርጥ እያለና እየተቻኮለች ።

“የቱ ነው ጋሽዬ?...” አለች — እቴሚቴ እንደ ፈንጣ ካልጋዋ ላይ ተፈናጥራ ወርዳ ።

“ስንት ጋሽዬ አለ?— ያወ ለዘር የተረፈው አንድ አጎትሽ ነዋ!... ምንው አበበች!...” አለችና በትዝብትና በቁጣ ስሜት ፡ በቀኝ እጅዋ ጎኗን ያገፍ አድርጋ ቆመች።

“አሃሃ!... ታዲያ እሱ ለታመመው እኔን ምን አስፈለገሽ?... ከሞት ትመልሰዋለች አሉሽ? ወይስ አቀባበር ታውቃለች አሉሽ? አሃሃ...” እያለች አነጋገሯን ባድናቆት ሣቅ እያጀበች ፡ እንደ ልማዷ ከቆመችበት እንደ እንዝርት መሽከርከር ጀመረች ።

እታዬ አበበች ከመልሷ የተደናገጠች ባትመስልም ፡ የትዝብት አመለካከቷን አልነፈገቻትም ።

“ባንቺ ቤትማ ካንቺ በስተቀር ንጹሕ ሰው የለም” አለችና በሽሙጥ ገሽልጣት ፡ እጇን ይዛ ወደ ደጅ ስታመራ ፡ “ልክ ነው! ልክ ነው!... ንጹሕ ቢሆን ኖሮማ መች ይታመም ነበር?...” አለችና እቴሚቴ እንደ ብራቅ ጮሽቸባት ። ለመጨረሻ ጊዜ ዞር ብዬ አየኋት፤ ፊቷን ወደ ጓዳው አዙራለች ። እነዚያ ሁለት ዶሮዎች እንደ

ቅድመ ረጋ ብለው ከጓዳ ወደ ሳሎን ሲመጡ አየኋቸውና በጉስቁልናቸው ደግሜ አዘንኩላቸው ።

እትዬ አበበች አልመለሰችላትም ፤ እጇን እንደ ያዘችኝ የእቴጌቴን አጥር ግቢ ለቀን እየተጣደፍን ጉዟችንን ቀጠልን ።

የኛ ሙሽራ

የሠርጉ ጥሪ ካርድ የደረሰኝ ከአራት ቀናት በፊት ነበር ። ለምን እንደሁ ባይገባኝም ፡ ባለቤቴ እሑድ በስምንት ሰዓት ከአቶ ሽጉጤ ቤት ጥሪውን አክብረን እንድንሔድ ከዋዜማው ጀምራ ደጋግማ አሳስባኝ ነበር ። አዎ... —አቶ ሽጉጤ ከጉርብትናቸውም ሌላ ጠባዩ ልስልስ አዛውንት በመሆናቸው ፡ የቆንጆዋን ልጃቸውን የሱዚን ሠርግ እንድበላላቸው አክብረው እኔን መጥራታቸው አስደስተኝና በተባለው ሰዓት ከቤታቸው ሔድኩኝ ።

እንዳገራችን ባህል ድንኳን ወይም ዳስ አልተጣለም ። ብቻ አንድ ቁና ሕፃናት ተሰብስበው በኪራይ የመጣውን ከበሮ እየደለቁ አፍ እንዳመጣ እየዘፈኑ ይጨፍራሉ ። የሠርግ ቤት ድባብ ያልተላበሰውን ግቢ ተረማምጄ ከቤታቸው ገባሁ ። ሳሎኑ ውስጥ ዐልፎ ዐልፎ አንዳንድ ወንበር ጣል ጣል ተደርጎ እንግዶች ሰፍረውበታል ። አብዛኞቹ ወጣቶች ግን ቆመዋል ። ሙሽራይቱ ሱዚ ፊት ለፊት ተቀምጣ በሴት ሚዜዎቿ ትኳኳላለች ። አቶ ሽጉጤ ከወደ ጓዳ ወጣ አሉና ፡ “አቶ በላቸው እንኳን ደኅና መጣህ !” አሉኝ ። አጸፋውን መልሼ ከጥግ በንዲት አሮጌ ወንበር ላይ ተቀመጥኩኝ።

የቀረበልኝን ያልቀዘቀዘ የጠርሙስ ቢራ ከንፈሬን እያስነካሁ ፡ የነሱዚን ትዕይንት ማጣጣም ቀጠልኩ ። ሱዚ የሆነ ነገር ደጋግማ በታላቅ እኅቷ ጆሮ ታንሾካ ሹካለች ። እኅትየዋ ፊትዋ ቁጥር እያለ ወደ ደጅ ትወጣና ትገባለች ። አሁንም ደጋግማ ሱዚን በጆሮዋ ትጠይቃትና ሱዚ ባፈንታዋ እንደ ተሟላላት ሴት ወይ

ዘሮ ተዝናንታ ለአህፉ ታነበንብላታለች ። አሁንም አህትየዋ ሱዚ በምትነግራት ነገር አለመርካትዋን ቅደም ባለ ገጸ ሳይታወቃት እየገለጠች ፤ እጅዋን አጣ ጥፋ ትንቆራጠጣለች ። አንድ ችግር ሳይኖር እንዳልቀረ ተጠራጠርኩና የማናገረውን ሰው ባይኔ ሳፈላልግ፣ ቀደም ብላ የድግሱን ሥራ ለመርዳት ከዚያው ትገኝ የነበረችው የኔዋ ባለቤት ከጓዳ ብቅ አለች ። ባይኔ ጠቀሰኳትና ጠራኳት ። አገንብሳ ጆሮዋን እንድትሰጠኝ አደረኩና የምጠይቃትን ነገር ባላውቅም ፤ “ምን ድነው ነገሩ? ሙሽራው የት አለ?” አልኳት ። በፈንታዋ ጆሮዬን እንድትሰጣት አደረገችና “አትቸኩል! ገና ብዙ ታያለህ፣ ትሰማለህ...” ብላኝ ሣቅ እፍኑ እንዳደረጋት ወደ ጓዳ ተመለሰች ። አሁን ይበልጥ የምጠረጥራቸውን ነገሮች እንዳወጣ፣ እንዳወርድ ልቤኑ አንጠልጥላው ሔደች ።

ሰዓቲን አየሁት ። ከቀኑ ዐሥር ሰዓት ሆኗል ። ሱዚን ያጀቧት ሴት ሚዜዎቿና ወጣት ልጃገረዶች እንደ ንብ ንግሥተ ዙሪያዋን እየከበቡ ይበልጥ እንድትዋብና እንድትቆነጅ እያደረጓት ናቸው ። ከግማሽ ሰዓት በፊት እነዚያ የከበቧት ጓደኞቿ ሁሉ የጣት ፣ ያንገትና የጆሮ ጌጣቸውን እያወለቁ ተራ በተራ ሲያስታቅፏት አይቻለሁ ። ከነዚያ ጌጦች መካከል ገሚሱን ተጊጣበታለች ። የለበሰችው የሙሽራ ልብስ ሐርነት ያለው ሆኖ ፣ ዐልፎ ዐልፎ በሚብለጫለጩ ፣ ፈርጦች ተንቆ ጥቁጧል ። ጫማዋን ለማየት አልቻልኩም እንጂ ፣ አቻውን ሳታገኝ እንዳልቀረች ገምቻለሁ ።

‘በሉ እንጂ ዝፈኑ ፣ የኛ ሙሽራ ቤላ ቤላ በሉ! ዳንዬ እኮ መምጫው ነው’ በትል ልጃገረዱ ሁሉ በያበት ይታሽ ጀመር ። ዋና አውራጅ አልተገኘም ።

ጥቂቶቹ “የኛ ሙሽራ ቤላ ቤላ...” እያሉ ለመቀባበል ሞከሩ። ዳንሱ ግን እንደ ሰባራ ሸክላ ሙዚቃ ስልቱን ጠብቆ ባይሔድም፡ ትንሽ ደቂቃ ነፍስ ዘርቶ ወዲያው ቀጥ አለ። ሱዚ ግን አንዴ የከንፈር ቀለሟን አንዴ ኩሉዋን እያስተካከለች፡ ድምፅ ባይሰማኝም በለሆሳስ ማንጐራጐር ቀጠለች። ነገር በውስጧ የያዘች መሰለችኝ።

ለወጉ ያህል ሕፃናቱና ጥቂት ልጆቿ ሱዚ ያዘዘቻቸውን ለመፈጸም ሞክረዋል። ሦስት ዕድምተኞች የተከተሉት ሙሽራ ግን፡ ያላንዳች ችግር ሰታት ብሎ ወዳለንበት ሳሎን ገባ። ሁለት ሚዜዎቹ ከፊት ለፊቱ ሮጥ ሮጥ እያሉ፡ “ና በዚህ! ና በዚህ!” እያሉ ከሱዚ ጎን አስቀመጡት።

ሙሽራውን ከግር እስከ ራሱ ትክ ብዬ ተመለከትኩት። ግማሽ ዕድሜውን የጨረሰ፡ ቀለሙ ለቆ ሀመዳም የመሰለ ሰማያዊ የፈረንሳይ ሞድ ኮት ለብሏል። ከውስጡ ጥቁር የበዛበት ቡራቡሬ ሸሚዝ ለብሶ በላዩ ላይ አንድ ሰፊ ቀይ ከረባት አስሯል። ሱሪው ብዙም ያልለፋ ከቢጫ የቴትሮን ጨርቅ የተሰፋ ነው። ጫማው ባለመጋዝ ጥርስ ‘ሶል’ ያለውና በግምት አንድ ዓመት የተደረገ የአስኮ ምርት ነው። ከፊቱ ላይ የነፍስ ውጭ ግቢ ጭንቀት ይነበብበታል። የለበሰው ልብስና ያሰረው ከረባት የውስጡን ስሜት ሊሸፍኑለት ያልፈለጉና ጥለውት ሊበሩ የተዘጋጁ ይመስላሉ። አንዳቸውም በልኩ የተሰማሙት አልነበሩምና...

አቶ ሽጉጤና ባለቤታቸው መጥተው ከኔ በስተግራ ተቀመጡ። ‘መጠጥ አቅርቡ እንጂ ልጆች፡ ቶሎ ቶሎ!’ ምንው ፈዘዛችሁ? ማንሽ አንቲ? ዋለ!

እያሉም ደጋግመው ተጣሩ ። ወዲያው የጠርሙስ ጠላና ቢራ ላለው ታደለ ። የኔ ዐይኖች ከሁለቱ ሙሽሮችና ከሚዜዎቻቸው ዐልፎ ዐልፎም ከሱዚ ታላቅ እገት እንቅስቃሴ ላይ ሊነቀል አልቻለም ።

የሙሽራው ሚዜዎችና ሙሽራው ዐልፎ ፡ ዐልፎ እንደ መንሾካሾክ ይሉና ከመቅፅበት የሙሽራው ስሜት ሲቀያየርና ሲሸበር ከግንባሩ ላይ ይነበባል ። የሱዚ ሚዜዎችም በበኩላቸው ሰብሰብ ይሉና እየተን ሾካሾኩ ሽምቅቅ ይላሉ ። ሱዚ ብቻ ፈገግታዋን ከዳር ዳር ለተቀመጥነው እየለገሠች የመረጋጋትና የርካታ ስሜት ታሳያለች ። ከኔ በስተቀኝ የተቀመጡ ሁለት ባልና ሚስት ተጋባዦች ግን ፡ ቀደም ብለው የጀመሩትን የም ሥጢር ጭውውት እያደሩ መምጣታቸውን እየገቡ በመ ጣው ድምፃቸው ተማርኬ — ጀርባን ጣል አደ ረኩት ።

“ለአሰገደች የሚመጥን ባል አይሆንም” አሉ ባልየው ። አሰገደች የሱዚ ዕውቅ ስሟ ነው ።

“ታዲያ ምን ታደርግ? ጭንቅ እኮ ነው” አሉ ሚስትየዋ ።

“የምን ጭንቅ! ባይገባ ሺ ዘመን ተቀርቅሮ አይ ቀርም እንዴ? እስቲ እየው ነፍሰ—ገዳይ የመሰለ እኮ ነው ። አለባቤሱም የቡራን ቆዳ የመሰለ እኮ ነው!” አሉና ፡ መልስ ሳይሹ ዐይናቸውን ወደ ሱዚ ጣሉ ።

“ተው ግፍ አትናገር! የሴቶች ልጆች አባት ነህና በልጅህ የሚደርሰውን አታውቀውም” አሉ ሚስት ። ለናገሩት የፈለጉትን ነገር ካፋቸው እየመለሱ ።

“እኔ ድልነግሁ ምንም ነገር በልጆቼ አይደርስም።
ከንዴን ሳልንተራስ በማንም ውርጋጥ እጅ ልጆቼ አይወ
ድቁም። ይልቅስ የልጅቷ ዐሥራ መገልፈጥ፤ ደግሞ ምን
ይባላል?” አሉና ጭንቅላታቸውን ነቀነቁ።

“እሺ ምን ትውን ትላለህ? በጭንቅ የተያዘች ነፍስ
እርይታ ስታገኝ ያልፈገገች ማን ይሣቅ? ማን ይንከት
ከት ትላለህ?”

“የምን ጭንቅ ነው የያዘት? ዝም ብለሽ አፍሽ
ያመጣልሽን አትዘላብጅ” ባልዮው ሚስታቸውን ናቅ
አድርገው ፈታቸውን ወደኔ መለስ ሲያደርጉ፣ በሞቀ
ፈገግታ ተቀበልኳቸው። አጸፋውን ሳይሰጡኝ በሚስታ
ቸው ጉንተላ ተጠርተው ወደዚያው ዞር አሉ።

“ልጅቷ እኮ ቅሪት ልትሆን ትችላለች። የዘመኑን
ልጆች ጣጣ አታውቅም?” አሉና አንገታቸውን ደፉ።

ባልዮው ምንም መልስ አልሰጠም። ብቻ አንዴ
መሽራውን፣ አንዴ ሱዚን በግልምጫ ዐይነት ባይና
ቸው ገራረፋና ወደ ሰማይ አንጋጠው ማሰላሰል ጀመሩ።
ስለ ሱዚ ከሚስትየዋ የሰማሁት የጥርጣሬ አስተያየት
እኔን ባያሳስበኝም፣ “ይህን ከመሰለ ሰው ጋር እንዴት
ተገናኝታ ልትጸንስ ትችላለች?” እያልኩ ስለሷ የማው
ቀውን በሐሳቤ ማጠንጠን ጀመርኩ...

ሱዚ ተወልዶ ያደገችው፣ በዚህ እኔ በምኖርበት
ጣልያን ሠፈር ውስጥ ነው። ትምህርቷን ከስድስተኛ ክፍል
ካቋረጠች ጀምሮ በዐሥራ አምስት ቀን ወይ በወር ያለ
ያም በሁለት ወር በሠፈር ውስጥ መታየት ከጀመረች
ዓመታት አልፈዋል። እንዲህ አሰልሳ ወያ ሠፈር
ጣች ቁጥር ሳያት ሁኔታዋ አያምረኝ።

ፋሽን ተከናባት ነበር — ከጸገር ሕሰክ እግር ጥፍሯ የግ
 ያት = ሰውነቷም በየጊዜው — እያደገና አረግመደም
 ልዩ ቴንጥ እየያዘ በመምጣቱም ላካባቢው ወጣቶች
 እርሷን አልወደውም ነበር። ታዲያ አንድ ጊዜ ከአንድ
 የጭፍ ዜጋ አርግዛ ለዋት መድረስዋን አስታውሳለሁ።
 ምሱን በሕገ—ወጥ መንገድ ለማስወረድ ያደረገችው
 ጥረት ቢሳካላትም፣ ከዋት አፋፍ መመለሷን ተመላልሳ
 ትጠይቃት የነበረችው ባለቤቴ አጫውታኛለች። ዛሬ
 ደግሞ ለዚህ የወግ ማዕረግ ስትበቃ ሁኔታው ቢያስ
 ደስተኝም፣ ሠርግ ስላልመሰለኝ ቅር እንደ ተሰኘሁ አን
 ገቴን ከደፋሁበት ሳቀና ወረቅትና እስክርቢቶ የያዙ
 ሰዎች ከሙሽራዎቹ ፊት ጉድ ጉድ ሲሉ አየሁኝ።

አስቀድማ እስክርቢቶውን የመንጠቅ ያህል ተቀ
 ብላ ፈርማዋን ፈገግ እንዳለች የፈረመችው ሱዚ ነበ
 ረች። ሙሽራውም በተራው እስክርቢቶና ረቂቅ የሰፈ
 ረበትን ወረቀት ተቀበለ። እስክርቢቶውን በወጥ መያዝ
 አቃተው። እጁ ተንቀጠቀጠ። ከግንባሩ ላይ ላብጠም
 ብሏል። ሚዜዎቹ ሊረዱት እየሞከሩ፣ “እዚህ ጋ ፈርም”
 እያሉ መሩት። ሙሽራው ግን ሰማይና ምድር የዞረበት
 ያህል የሚሠራው ግራ ገባው። እንደ ዕውር በሐሳቡ
 እየተደናበረ፣ እጆቹ ወባው እንደ ተቀሰቀሰበት የበረሃ
 ሰው ከቅድመ ይበልጥ ይናዘር፣ ቀስ በቀስም መላው
 ሰውነቱ ይንዘረዘር፣ ላብም ያደፍቀው ጀመር። ሱዚ
 ግን ያልተጠበቀ ጭንቀት መጥቶ ቀሥፎ እንደ ያዛት
 ከሁኔታዋ ይታያል። የሙሽራውን እጅና ሁኔታ እያየች
 ከመቀመጫዋ ላይ ትቁነጠነጣለች። ‘ለምን ቶሎ አይ
 ሳርምም? ይድፋው እቴ! ባል ተሆነና ተጀንና መሞቱ
 የሚል ዐይነት ስሜት ከፈቷ ላይ ይነበባል።
 ግን፣ ያካባቢውን ሁኔታና ድባብ አንዱንም

ያጤነው አይመስልም = ጭንቅና ጥበቱ ከራሱ የውስጥ ሕሊና ጋር ይመስላል = ‘ላርገው? አላርገው?’ የሚል ብርቱ ፈተና ውስጥ ራሱን አስገብቶ የሚያስጫንቅ ዐይነት = አንዳንዴም ያለበትን ይረሳና በእንቅልፍ ልቡ እንጂ : በእውኑ እየሆነ ያለው አድርጎ ለማመን የተቸገረ ያህል : ዐይናቹን እየከደነ በሰመመን ተወስዶ ይመለሳል =

በመስኮት እየተንጠላጠሉ የቤቱን ውስጥ ሥነ ሥርዓት አፋቸውን ከፍተው የሚያዳምጡትና በሩን ያጠሩት የጣሊያን ሠፈር ሕፃናት በልባቸው ብዙ ብዙ ይሉ ይሆናል = ያን የተለመደ ቁንጥ ማውጣታቸውንና ትችታቸውን እስካሁን እንደ መስቲካ ደጋግመው ሳያኝኩት አልቀሩም = “ዞር በሉ!” ቢባሉም ካንዴ ሁለቴ አልሰሙም = ‘ሠርጉን ሠርግ አድርገን ያደመቅነው እኛ ነን! ለምን ዞር እንላለን?’ የሚል ዐይነት እልክም የያዙ ይመስላሉ = ሞልቶ ባይተርፍም : ያለውንም ያህል ያልተጠጣው ጠላና ቢራ ከሽታው በስተቀር የደረሰቸው ጠብታ የለም = በዚህም በነሱዚ ቤተሰቦች ላይ ጥርሳቸውን ሳይነክሱ አልቀሩም = ስለነሱ ብዙ እንዳስብ ብፈልግም : በዚህ ቅፅበት ሌላ የሚያጓጓኝ ነገር ነበርና የሚቀጥለውን ሥነ ሥርዓት ለመከታተል ወደ ሙሽርቹ ዞሪ መጠበቅ ጀመርኩ =

ሙሽራውም ሳይቀር የቀረበላቸውን የብርጭቆ ቢራ ተጉነጩ = አሁን ትንሽ የተረጋጋ መስጧል—ሙሽራው = ገብቶ ከተቀመጠበት ሰዓት አንሥቶ ድምፅ አውጥቶ አንዲት ቃል ሲተነፍስ አልሰማሁትም = ለምን እንደሁ አላውቅም እንጂ : አቶ ሽጉጤም ዐልፎ ዐልፎ ጉሮሯቸውን ሲያጠሩ ከመስማት በስተቀር ትንፋሽ አልወጣቸውም =

ያቺው የሱዚ ታላቅ እኅት ወደ ሙሽሮቹ ቀረብ
 አለችና በሹክሹክታ መልዕክት አቀበለችታል = ሱዚ
 የሙሽራውን እጅ ፈልጋል ጨበጠችና ብድግ አሉ = ያ
 ሁሉ ግራ የተጋባ የመሰለው ሴት ሁሉ ያልታሰበ ዕል
 ልታውን ከዳር እዳር አቀለጠው = ግራና ቀኝ በሚዜ
 ዎቻቸው ታጅበው ያቶ ሽጉጤንና የባለቤታቸውን ጉል
 በት ለመሳም አዘገመ = ሙሽራው እንደገና ያ መከራ
 የመሰለ ፊቱ ዳግም ቡልዶዘር የቦረበረው ኮረብታ
 መሰለ = ክፉኛ ተረበሽ = ቀልጣፋዋ ሱዚ፤ እጁን እንደ
 ያዘች አስቀድማ ያባቷን ጉልበት ሳመች = እሱም
 እንደሷው አደረገ = ቀጥላም የእናቷን ጉልበት ሳመች =
 ፈለገን ተከተለ = እንደገና ዕልልታው በጭብጨባ ታግዞ
 አስተጋባ = አቶ ሽጉጤ ግራ በገባው አነጋገር፤ “መሔ
 ዳቸሁ ነው? ይሁን! እሺ ይሁን” እያሉ ያባት ወጋ
 ቸውን በምርቃት ያጸረሱ ዐይነት ደንግርግር አረቸው =
 ለራሳቸው ከመስማት በስተቀር ሁኔታቸው ለሌላው
 ከቀልብ ውስጥ የገባ አልነበረም =

ሙሽሮቹ ሻማ በያዙ ሁለት ሕፃናት እየተመሩ
 ወደ ደጅ ወጡ = ለካስ የሠርግ ጥሪውን ያልተቀበለው
 ሁሉ የኋላ ኋላ ወሬውን ከመስማት ይልቅ ባይን ማየ
 ትን መርጦ ኖሮ ከግቢ ውጭ አላፊ አግዳሚ መስሎ
 ሙሽሮቹን ይጠባበቅ ኖሯል = እነዚያው የፈረደባቸው
 ሕፃናት የገን ከበሮ እየመቱ ግርግሩን አደመቁት =
 ልጅነትን እንደ ንጹሕ ልብ ዳግም የናፈቅሁት በዚህ
 ጊዜ ነበር = ለነሱ ሠርግ እንጂ ሌላ ነገር አይታያቸው
 ምና በእጃቸውም፤ በእግራቸውም፤ በልባቸውም ሠር
 ሰ የበክሩት እነሱነትን ተመኘሁ = ምናልባትም
 ግም እጥፍ ድርብ ደስታ ሳይሆንላት አይቀ
 ቶ ጨዋታና ግርግር =

ሙሽሮቹ አንደኛው ሚዜ ከሚያሸከረክራት ካን ዲት መቶ ካያ አራት ፊያት አውቶምቢል ውስጥ ገቡ። ሁለተኛው ሚዜ ደግሞ ሴት ሚዜዎችን ባንዲታ ታክሲ ገይዞ ተከተለ። ሱዚ እንደ ፈገገች፡ ሙሽራው እንደ ተጨነቀ ሰፈራችንን ለቀው ሔዱ።

ባለቤቱን ከሰው መኻል ባይኔ አፈላለግሁና አገኘኋት። ። የነጠላዋን ጫፍ አፍንጫዋ ላይ ጣል እንዳ ደረገች የመገረም ድባብ ተላብሳ ካጥር ጥግ ቆማለች። ያንን ሆዴን ሲቆርጠኝ የዋለውን ነገር ለማወቅ ያለኝ ጉጉት የበለጠ በውስጤ ነፍስ ዘርቷል። ምስጢሯ ምስጢሯ የሆነችውን ባለቤቱን ልቤንና ጆሮቿን ከፍቼ ልሰማት እየተጣደፍኩ ወደ ቆመችበት ሔድኩ። “ንግሥቲ እንዲድ ወደ ቤታችን!” አልኳትና መልሱን ሳልጠብቅ እጅዋን እየገብተኩ ወደ ቤታችን አመራን።

ከቤት እንደ ገባን ሕፃናት ልጆቻችንን በሙሉ ከመኝታ ቤታቸው ውስጥ እንዲቆዩ አደረግሁና ወደ ራሳችን መኝታ ክፍል ገባን። ያይኖቹን መስኮቶች በርግጄ፡ እጆቹን ዘርግቼ የልመና አይሉት የምልጃ ውሉ በጠፋ ድምፅ፡ “ቅድም ያልሸኝ ነገር አልገባኝም። ምንድነው የዚህ ሠርግ ቤት ምስጢር ንገሪኝ? ንገሪኝ ምንም ነገር ሳትደብቁኝ!” አልኳት።

ንግሥቲ እንደ መሳቅም፡ እንደ ማፈርም እያለች አስደናቂውን የሱዚን ጋብቻ ታሪክ አወጋችኋል...

ሱዚ ባለፉት ስድስት ዓመታት ውስጥ ያልረገጠ ቻቸው ታላላቅ ሆቴሎች የሉም። ሶዶሬና ላንጋኖ በያንስ በወር አንድ ጊዜ ውላ የምታድርገዋቸው የመዝናኛ ሥፍራዎቿ ናቸው። ታዲያ የትላልቱ መስተን ግድው ድፍን ዓመት ሙሉ እየሆነ

ዐልፎ ዐልፎ መንገድ ዳር የመቆም ዕጣ ፈንታም ይገ
ጥማት ነበር ። እንግሊዝኛና ዓረብኛ ታቀላጥፋለች።
የእነዚህን ሁለት ቋንቋዎች ተናጋሪ የውጭ ዜጋ ካገ
ኘች ልቡን በልታ ፡ አንጀቱን ምሳ ለጥብስ ታደርስዋ
ለች ። ሲበዛ ቀልጣፋና ፈጣን ነች ። ውሸቷ በዳዴ
የሚሔድ ሳይሆን ፡ ነፍስ ዘርቶ ቆሞ የሚሔድ ነው ።
ምንም ዐይነት ችግር ይጣጠማት ዘዴኛና ብልሃተኛ
በመሆኗ ፡ ተረጋግታ መሰናክሉን ለማለፍ ብልጠት
አላት ። ይህን ችሎታዋን ብዙ ጾተኞቿ ባድናቆት በያ
ጋጣሚው ይገልጡላታል ።

ሱዚ ካንድ ከተላመደችው የውጭ ዜጋ ፅንሰ
ይዛለች ። ማርገዚን እንዳወቀች ያንን ፈጣን ብልሃቷን
እንደ ድር አደራችው ። የትላልቅ ሆቴሎቹ አድባር
እምቢ በምትላት ወቅት ፡ ዐዮይችዋን የምትጥልባቸው
ባለደህና ደሞዝ የመንግሥት ሠራተኞች አሏት ። ከነ
ዚህም መካከል ጉግሣን ባሰኛትና በፈለገችው ሰዓት
ልታገኘው የምትችለው ነበር ። ጉግሣ መንቀሻቀሻን
ባይወደውም ቁንጅናዋን ያደንቀዋል ። ደመቅ ደመቅ
ያሉትን ዐይኖችዋንና የተላጠ ሽንኩርት የሚመስለ
ውን ቆዳዋን ይወደዋል ። አፍንጫዋም ሰልካካ የሚሉ
ትን ዐይነት ባይሆንም ፡ ካይኖቿ ጋር አብሮ ለፊቷ
ቅርፅ ግርማ ሞገስ የሚሰጥ በመሆኑ ሁለንተና ዋን
እንዲወደው ተጽዕኖ አሳድሮበታል ። ስለዚህም ያፈ
ቅራታል ። ይህን ድብቅ ስሜቱን ሱዚ ደኅና አድ
ርጋ ስለምታውቅ ፡ ዞራ ዞራ ስትሔድበት ቤቱ ቤቷ
ነው ። አሁንም ፅንሷን ተሸክማ ለሁለት ወራት ኮርሱው
ጋር ከርማ ነው— ለሠርጉ ሰሞን ወደ ቤተሰቦቿ የተ
መለሰችው ።

ለሱ ማርገዚን ደጋግማ ስትገልጥለት አልቀበልም
 አልሰማም አላለም ። እሱ የጠላውና በልቡ የሸሸው
 ግን ፡ “እንጋባ” የሚለውን ጥያቄ ነው ። ደፍሮ “አን
 ጋባም!” እንዳይላት “አርግገፎልህ ከዳኸኝ” የሚለው
 ጭቅጭቅና በኋላም የሚከተለው መዘዝ ያሳስበዋል ።
 ከብዙ ጉትጉታና ጭቅጭቅ በኋላ ሱዚ ጉግሣን የም
 ታስገድድበትና እሷ የምታሰኝበት መንገድ ቀየሰች ።
 ለሠርን ሁለት ሳምንታት ከመቅረታቸው በፊት ፡ “ካል
 ተጋባን ራሴን እስቅላለሁ!” እያለች ጠዋት ማታ እን
 ባዋን ታፈሰው ጀመር ። ለአምስት ደቂቃ እንኳን ከቤ
 ትም መውጣት አቆመች ። ለጉግሣ የሕሊና ዕረፍት
 አልሰጠውም ። ግን ጋብቻውን በምንም ዐይነት መን
 ገድ ለመቀበል አለመፍቀዱን ምክንያት እየደረደረ
 ይከላከል ጀመር ። “ዕጮኛ አለኝ ፡ ለከፍተኛ ትምህርት
 ወደ ውጭ ሀገር እሔዳለሁ...” እያለ ታገላት ። ሱዚ
 አሁንም ተስፋ አልቆረጠችም ። ሌላ ዘዴ ቀየሰች ።
 “መቀነቷን ፈታች እንድትባል ብቻ ከቤተሰቦቿ ቤት
 በጋብቻ ሥነ ሥርዓት ላንዲት ቀን ይዘኸኝ ውጣ!”
 ትለዋለች ። ጉግሣ በዚህ ሐሳቧ መስማማቱን ወዲያው
 ነበር—የገለጠላት ። ብቻ የጋብቻው የውል ፊርማ ስላ
 ሳሰበው ሌላ ዘዴ ማቀድ ነበረበት ። ላፉ ያህል ለቤተ
 ሰቦቿ ነግራ ደግሰ እንዲደገስና የጋብቻቸው ሥነ ሥር
 ዓት በቅርቡ እንዲፈጸም ቃል ገባላት ።

ሱዚ በዚህ ከጉግሣ ጋር ባደረገችው ስምምነት
 መሠረት ለቤተሰቦቿ የሠርን ቀን መቃረቡንና የሚቻ
 ላቸውን ያህል እንዲደግሱ ትነግራለች ። ለሠርጉ አም
 ስት ቀናት ሲቀሩም ፡ ወደ ቤተሰቦቿ ሔዳ የድካሙ
 ሁኔታ እንድትከታተል ጉግሣ ይልካታል ።

ለሱ ማርገዚን ደጋግማ ስትገልጥለት አልቀበለም አልሰማም አላለም ። እሱ የጠላውና በልቡ የሸሸው ግን ፡ “እንጋባ” የሚለውን ጥያቄ ነው ። ደፍሮ “እንጋባም!” እንዳይላት “አርግጥሮልህ ከዳኸኝ” የሚለው ጭቅጭቅና በኋላም የሚከተለው መዘዝ ያሳስበዋል ። ከብዙ ጉትጐታና ጭቅጭቅ በኋላ ሱዚ ጉግሣን የምታስገድድበትና እሺ የምታሰኝበት መንገድ ቀየሰች ። ለሠርን ሁለት ሳምንታት ከመቅረታቸው በፊት ፡ “ካልተጋባን ራሴን እሰቅላለሁ!” እያለች ጠዋት ማታ እንባዋን ታፈሰው ጀመር ። ለአምስት ደቂቃ እንኳን ከቤትም መውጣት አቆመች ። ለጉግሣ የሕሊና ዕረፍት አልሰጠውም ። ግን ጋብቻውን በምንም ዐይነት መንገድ ለመቀበል አለመፍቀዱን ምክንያት እየደረደረ ይከላከል ጀመር ። “ዕጮኛ አለኝ ፡ ለከፍተኛ ትምህርት ወደ ውጭ ሀገር እሔዳለሁ...” እያለ ታገላት ። ሱዚ አሁንም ተስፋ አልቆረጠችም ። ሌላ ዘዴ ቀየሰች ። “መቀነቷን ፈታች እንድትባል ብቻ ከቤተሰቦቼ ቤት በጋብቻ ሥነ ሥርዓት ላንዲት ቀን ይዘኸኝ ውጣ!” ትለዋለች ። ጉግሣ በዚህ ሐሳቧ መስማማቱን ወዲያው ነበር—የገለጠላት ። ብቻ የጋብቻው የውል ፊርማ ስላሳሰበው ሌላ ዘዴ ማቀድ ነበረበት ። ላፉ ያህል ለቤተሰቦቿ ነግራ ደግሰ እንዲደገስና የጋብቻቸው ሥነ ሥርዓት በቅርቡ እንዲፈጸም ቃል ገባላት ።

ሱዚ በዚህ ከጉግሣ ጋር ባደረገችው ስምምነት መሠረት ለቤተሰቦቿ የሠርን ቀን መቃረቡንና የሚቻላቸውን ያህል እንዲደግሱ ትነግራለች ። ለሠርጉ አምስት ቀናት ሲቀሩም ፡ ወደ ቤተሰቦቿ ሔዳ የድግሱን ሁኔታ እንድትክታተል ጉግሣ ይልካታል ።

ለሱዚ ድግሱ እስከዚህም የሚያሳስባት አልነበረም ።
የድግሱን ሥራ ከመከታተል ይልቅ ፡ በርቀትም ሆነ በቅርብ ላሉ ጓደኞቹ እየዞረች ፡ የሠርጉ ቀን የሚመጣው እሑድ መሆኑን ስትነግር ውላ አደረች ። ሠርጓ እሑድ ሊሆን ዐርብ ቀን ገግሣ ትዝ አላት ። ስልክ መደወል ያለያም እቤቱ ድረስ መሔድ ነበረባትና አስቀድማ ከቤቱ ስልክ ደወለች ። ስልኩን የሚያነሣ አልነበረም ። ወደ ቢሮው ደወለች ። ያነሣው ሰው ወደ ክፍለሀገር ለሥራ መሔዱን አረዳት ። “በጥርሱ ሳይሆን በድዱ ቀርጥፎ የበላኝ ዛሬ ነው!” ስትል ውስጥ አንጀቷ ተቃጥሎ በቁጭት እየተንሰቀሰቀች አለቀሰች ።

ሠርጉ እሑድ ነው ። ዘመድ አገማድ ፡ ወዳጅ ጓደኛ ፡ ጎረቤት በጥሪ ካርድ ቀደም ብሎ ተጠርቷል ። እንኳን ያልሠራችው ፡ የሠራችው ሥራ እንኳን ለሌላ ተገልጦ የማይታይባት ሱዚ ልትዋረድ ነው ። ብቻዋን ተሞክራ ልትቀር ነው ። ‘መክራው ቀረ’ እየተባለ ሊወራና የጣሊያን ሠፈር ቡና ቁርስ ልትሆን ነው ። ጭንቀቷን አምቃ ምንም መፍትሔ ልታገኝ እንደማትችል አመነች ። ስለዚህ ምስጢሯን ለታላቅ እገታ ዘርዝራ መንገር ነበረባት ።

የቅርብ ምሥጢረኛዋና አፍቃሪዋ የሆነችው ታላቅ እገታ በሁኔታው ብታዝንም ፡ ዘዴ መቀየስ እንጂ ማዘንና መተከዙ ፋይዳ እንደሌለው ተገንዝባ ፡ ለምክር ተቀመጡ ። ብዙ ዘዴ እንደ ጡብ እየደረደሩ መልሰው ሲያፈርሱት ከቆዩ በኋላ ፡ በመጨረሻ እገትዬዋ ባመጣችው አንድ ብልሃት ላይ ተስማሙ ። ታላቅ እገታ የራሷን ወዳጅና ወንድሙን ሚዜ አስደርጋ በእነሱው አማካኝነት አንድ ገንዘብ የሚከፈለው ሰው በመክራነት እንዲታይም ፡ ከዚያም ሳምንት ቆይታ ወደ ቤተ

ሰቦቿ እንደምትመለስና ባንድ መግልት ሁሉን ነገር
 አቀነባብሮ መጨረስ እንደሚቻል ነበር — የተሰማ
 መት። በማግሥቱ በእርግጥም ነገሩ ከፍጻሜ ሊደርስ
 ቻለ። እሱ ዕለት አንድ የኮልፌ የእህል በረንዳ ደላላ
 በሦስት መቶ ብር ላንድ ቀን መሽርና በኮንትራት
 መጣ። የእኅቷ ወዳጅ የራሱን ልብስ አልብሶታል።
 ክራባቱንም አስርለታል። የጫጉላው ምሽትና ሰሞን
 በአንደኛው ሚዜ መኖሪያ ቤት ሊፈጸምና ከሳምንት
 በኋላ ወደ ቤተሰቦቿ ልትመለስ መሽራው መሽራትን
 ይዞ የከነፈውም በዚህ ስምምነት ነበር.....

በማግሥቱ ጠዋት ሚስቱን ወሬ እንድታሸት ወደ
 ነሱዚ ቤት ላኳት። ብዙ ሳትቆይ ተመለሰች፤ ቁና
 ቁና እየተነፈሰች። “የተባለው ሁሉ ልክ ነው! ደላላው
 ከሚዜው ደጅ እንዳደረሳት አዩኝ፤ አላዩኝ ብሎ ሳይገ
 ላመጥ ወደ መርካቶ ሽመጠጠ አሉ...” አለችኝ።

አለባበሱና አኳኋኑ ነበር — ላንዳፍታ ትውስ
 ያለኝ።

ፍ ረ ዱ ኝ

ይቺ ባለቤቴ ወርቅያንጥፉ የዋዛ ሴት እንዳትመስላ ችሁ ። ትናንት ርጥብ ባላገርነቷ ራሴን እንዳላዞ ረው ሁሉ ፡ ዛሬ ደግሞ ዘመናይነቷ ቁም ስቅሌን እያ ሳጣው ነው ። ለዚህ ነው — የዋዛ አትምሰላችሁ የም ላችሁ ። አሁን ያ ደምሰው ‘የኔ ሚስት እንግሊዝ ነች!’ ፡ እያለ ሲሰብካችሁ ታምኑት ይሆናል ። ነገር ግን ፡ የሱ ሚስት እንኳን እንግሊዝነት ባንያንነትም — አልፈ ጠረባት ። የኔይቱን ወርቁን የሚስተካከላት ልባም የለም ። ያየችውን ፡ የሰማችውን ፡ የተማረችውን እንደ ነጭ ጨርቅ አቅልማ ነው — የምታስቀረው ።

ታዲያ ፡ እንዳንደ ሥልጡንነቷን በጣሙን ስታበ ዛው ታናድደኝና ስለ ጥንተ እሷነቷ ሳስብ ደግሞ ፡ ምልስ እልና በኩራት እደሰትባታለሁ ። ትናንት ከረባት አስፊ ስታየኝ ፡ ‘ያገር ያለህ ድረሱልኝ! ንጉሥዬ ሊታነቅ ነው! እሪ!...ኡኡ!...’ ትል የነበረችው ፡ ዛሬ ‘የሽ ሚዝህና የከረባትህ ቀለም ከልብስህና ከጫማህ ጋር አይሐድም’ ስትለኝ ፡ አሁን ምን ይባላል? ‘ልጅ ለእ ናቷ ምጥ አስተማረች’ ትሏት ይሆን? የሚገርም ነው...

ሰላሌ ውስጥ ፡ ይድኖ በምትባል አንዲት የገጠር መንደር በመምህርነት ተቀጥሬ ማስተማር በጀመርኩ በሦስተኛው ወሬ ላይ ነበር — ወርቅያንጥፉን ውሃ ከምንጭ ቀድታ ስትመጣ አይቼያት በውበቷ የተጠ ራሁት ። የማስተምርበት ትምህርት ቤትና የቤተ— ሰቦጃ ቤት የተራራቁ ስላልነበሩ ፡ ክትትሌን ለጠዋት ለማታ ያደረግሁትም ሳልውል ሳላድር ነበር ። በውስጤ የተፀነሰውን የመውደድ ሽል ባጭሩ ለመገላገል የጠቀ መኝ ግን ፡ የትምህርት ቤታችንን ዘበኛ ማማከሬ ነበር።

ዘበኛው ቤተሰቦቿን ስለሚያውቁ ሽማግሌ ለመላክና ፈት በመሆኗም ያላንዳች ነግሮ ጋብቻችንን ለመፈጸም አመቺ ሁኔታዎች ተፈጠሩልኝ ።

ከሠርጋችን ቀደም ብሎ ፡ ለጥሎሽ የሚሆን ልብስ መግዛት ነበረብኝና ፡ አንድ ቅዳሜ ቀን ፍቼ ከተማ ለገበያ ወጣን ። ልብሱ በወርቅ ያንጥፉ ምርጫ የሚገዛና በልኳም የሚሰፋ በመሆኑ ፡ እኔ ፡ እሷና ዘበኛው ነበርን ፡ ተያይዘን የሔድነው ።

ከሱቅ ሱቅ እየዞርን ደስ የሚላትን የዘመኑን ምርጥ የሴት ጨርቅ እንድትመርጥ ሙሉ መብት ሰጠኋት ። ግን ጥሩ መራጭ ልትሆን አልቻለችም ። ስለዚህ እኔ ራሴ እመርጥላት ጀመር ።

“ይኸ በጣም የሚስማማሽ ነጭ ሐር ነው — ካንቺ ቀይ መልክና ከምጥን ቁመትሽ ጋር ሽንሽኑ ተስማሚሽ ይሆናል” አልኳት ።

“ስንት ይለዋል ?” አለችኝ ፡ ጨርቁን በንቀት ዐይን እየተመለከተችው ።

“በሜትር ዐሥር ብር ነው ። ሦስት ሜትር በቂሽ ነው” አልኳት ።

“ጨርቆስዬ ድረስ ! ይኸማ አንድ በሬ ይገዛ የለም እንዴ ? አይሻኝም !” አለችና ወደ ኋላዋ ተፈናጠረች ።

“ታዲያ ከዚህ ያነሰ የለም እኮ — ” አልኳት ፡ ለማግባባት እየሞከርኩ ።

“ለምን የለም ? ሞልቷል ! ሞልቷል ! ወርጄናሌው — ባለሱቅ ! ባለገመድ የለህም ?” አለችውና ሌባ ጣቷን ወደ መደርደሪያው ቀሰረችው ።

ባለሰቁ መኖሩን ገልጦላት ጣቃውን ስቦ አመጣው። ጨርቁን ሳየው ላይኔ እንኳን አስጠላኝ። አይሆንም ብዬ ብቆጣት የምትበገር አልሆነችም። ያካባቢዋን ወይዛዝርት ከፍተኛ ምርጫ በማግኘቷ እየተደሰተች፣ በሜትር ሦስት ብር ከፍሎ ሦስት ሜትር ጨርቅ ይገር ወጣሁ።

ቀጥለን ወደ ጫማ ሱቅ ሔድን። መቼም እንደዝነኛው የወልዴን ሱቅ የሚያህል ዘመናዊ ጫማ የሚሸጥበት መደብር የለም። ለወርቅ ያንጥፉም ቀልቧ ያረፈበትን ደኅና ቆዳ ጫማ እንድትመርጥ ሰፊ ዕድል ይሰጣታልና ገብተን “ምረጭ!” አልኳት።

በመስተዋት ሣጥን ውስጥ ለዐይነት የተደረደሩትን ተዟዙረን አብረን አየናቸው። ለመምረጥ ያይን ዓዋጅ የሆነባት መሰለችና፣ ሻል ያለውን አስወጥቼ እንድትለካው አደረግኳት። እየቀፈፋት ተጫማችውና፣ “አንጋሬ ስጫማም አልገኝ” ብላች፣ አውልቃ ወረወረችው። “ምነው? ምን ጎደለው? አልኳት። “አይሻኝም! አይሻኝም!...” አለችና ባይኗ ሌላ ጫማ አፈላልጋ፣ “ያንን አምጣው! ብርቅርቁን —” አለችው፣ የመደብሩን አሻሻጭ። ምን “ዐይነት ይሆን?” ብዬ ዐይኖቼን ያሻሻጬ እጆች ወደሚያርፉበት ስወረጡር፣ አንድ ጥንድ ላስቲክ ጫማ ይዞ ወደኛ መጣ።

“ምነው? ምነው?...” አልኳት፣ ተደናግጬ።

“ይኸ ነው — እኔ እምሻው። እጥብ አድርጌ ለጠዋት፣ ለማታ እምጫማው —” አለችና ትለካው ጀመር።

“አየከው ቲያምር? ወርጂናሌው ኮንጎ ነው!” አለችኝና፣ አውልቃ የሁለቱንም እግር ጫማ ከጉያዋ

ሥር ሽጉጥ አደረገችው ። ልኳ ቢሆንም ፣ ለምርጫዋ
ንድድ ብሎኝ ሒሳቡን ከፍዬ ከሱቁ ተያይዘን ወጣን ።
የሚገርማችሁ ደ'ሞ ፣ ዘበኛውም በሷ ምርጫ ሁሉ መስ
ማማታቸው ነው ።

ይቺው ወርቅ ያንጥፉ ፣ ይቺው ባለቤቱ — ዛሬ
እንዲህ ዘምና ፍዳዬን ልታስቆጥረኝ ፣ ያኔ ክፉኛ ተጃጅ
ላብኝ ነበር ነው — የምላችሁ ። የዚያን ለት ልብሷንና
ጫማዋን ከገዛን በኋላ ፣ ላዳራችን ወደ አልቤርጎ ነበር
የሔድነው ። አልጋ ከያዝን በኋላ ፣ ዘበኛውን ወደ
ዘመዶቻቸው ቤት ሸኝተን ፣ ለስላሳ መጠጥ አስመጥ
ተን እየጠጣን ሳለን ፣ ሳልገዛው የረሳሁት ዕቃ ስለነ
በር ፣ ወደሱቅ ትቼያት ሔጄ ሳለሁ የሠራችው ሥራ
ምን ጊዜም አይረሳኝም ።

የተከራየነው የሽቦ አልጋ የረገበ ወይም የተወጠረ
መሆኑን ለመፈተሽ ያህል ፣ አንድ ሁለቱ በቁሜ እየ
ወደቅሁበት ስንጋለልበት ለካስ ወርቅ ያንጥፉ አይታኝ
ኖሯል ። እኔ ሱቅ ደርሼ እስክመጣ ድረስ ፣ እኔ
እንዳደግረሁት ለማድረግ ስትንደረደር ሔዳ አልጋው
ላይ ስትወጣ ፣ ሽቦው አንጥሮ ከወለሉ ላይ ያንጥፋታል።
ነፍስና ሥጋዋ በድንጋጤ ሲለያዩ ፣ ከወደቀችበት ተነ
ሥታ ፣ ‘የምን ሰይጣን ነው — ገፍትሮ የጣለኝ?’
ብላ ካልጋው ሥር ባይኖጅ ስታፈላልግ ፣ ትልቅ ነጭ የሽ
ንት ‘ፖፖ’ ታያለች ። ‘ውይ ለካስ ይኸ ሰይጣን ኖሯል
ካልጋው ሥር ፣ ተቀምጦ ፀረር ድሜ ያስጋጠኝ?’ ትልና
ፈርታ ከነክንብንቧ ከክፍሉ ጥግ ትቆማለች ። ቀስ ብላ
ወደ ፊት ለፊቷ ስታይ ፣ ግድግዳ ላይ የተሰቀለው ትልቅ
መስተዋት መልሶ መልኳን ያሳያታል ። እሷ ግን የራሷ
መልክ መሆኑን ልብ ባለማለቷ ፣ ‘ወይኔ ጉዴ ! የቤ

ታም ባለቤት ሁኔታዬን ቁመው እያየኝ ናቸው ለካ—
በማለት ከቆመችበት እንባዋን ታፈሰዋለች ።

በዚህ ጭንቀት ላይ እያለች ከሱቅ ተመልሼ ስመጣ፣
የኮካ ኮላ ጠርመሶቹና ብርጭቆዎቹ በሙሉ ከሲሚን
ቶው ወለል ላይ ተከስክሰዋል ። የድንጋጤ ውጋት
ቀሥፎ እንደ ያዘኝ፣ “ወርቅ ያንጥፉ! ወርቅ ያንጥፉ!” እያ
ልኩ ወደ ክፍሉ ስገባ፣ ከግድግዳ ጥግ ቆማ እየተንሰ
ቀሰቀች ስታለቅስ አገኘኋት ። ምን እንደ ሆነች ስጠይ
ቃት፣ አሁን ያጫወትኳችሁን ድርጊቷን ገለጸችልኝና፣
የገመተችውና ያሰበችው ሁሉ፣ እሷ እንዳለችው አለመ
ሆኑን በጥሞና አስረድቼያት አረጋጋኋት ።

እናንተ ሆዬ የሰው ባሕሪ ለውጥና ማንነት ጥንት
እንደ ነበረው መሆኑ ቀርቶ ሌላ፣ ሰው መስሎ ሲቀርብ
እንዴት የሚያስደንቅ መሰላችሁ? ይገርማል! ይቺው
ዛሬ ተለውጣ ሌላ ሴት መስላ የምትታየኝ የኔይቱ ወር
ቅ ያንጥፉ፣ ስለጽዳት የነበራት ዕውቀት እንኳን ሳይቀር
ኋላቀር ነበር ። “የሚስትህን ገመና ዝም ብለህ ለማንም
የምትገልጥ ባለጌ ነህ!” አትበሉኝና አንድ የሠራች
ኝን ጉድ ደግሞ ልንገራችሁ ።

ከይድኖ ተቀይረን ፍቼ ከተማ ገባንና አንድ ዘመ
ናዊ ቤት ተከራይተን ተቀመጥን ። አንድ ቀን እንደ
ተለመደው ለማስተማር ወደ ትምህርት ቤት ሔጄ በኑ
በረበት ወቅት፣ ምን ሠራችኝ መሰላችሁ?... የቤቱ ወለል
ሳንቃ ነበር ። ያንን ሳንቃ ልብ ብላ ታስተውለዋለች ።
እንደ መጫኛ እኩል ተሸንሽኖ እየገጠመ መነጠፉን
ልብ ትላለች ። አንድ ባንድ ቆጠረችው ። ሠላሳ ሰባት
ነው ። በያንዳንዱ ሳንቃ መካከል ክፍተት (ቀዳዳ) ታያ
ለች ። ‘ይኸ የከተማ ቤት ወለል ደግሞ ንቃቃት ይጉ

ዳዋል መሰል? ትልና ራሷን ትጠይቃለች። ለዚህም መልሱን ወዲያው ታገኛለች። እበት አምጥታ የሳንቃውን ወለል መለቅለቅ... በተለይም በየሳንቃው መካከል የሚታየውን ክፍተት እየለሰነች መድረግ... እናም ባለ በችው መሠረት ወለሉን ለቅልቃ ጨረሰች።

ቀን ለምሳ ስገባ፣ ርቦኝ ስለነበር እንደ ተንደረደርኩ ከሳሎን ዘው አልኩ። ያደረኩት ጫማ ሸራ ኖሯል። ምን እንዳደረገኝ ልንገራችሁ?... አይ ብቻ እንዳት ሥቁብኝ!... ምስቱ አንጥሮ እያዳፋ ወስዶ ከግድግዳው ላይ መስቀልያ ለጠፈኝ። ደነገጥኩኝ። ቤቴ መሆኑን ለማመን አልቻልኩም። ደመነፍሴን “ወርቅ ያንጥፋ!” አልኩና ተጣራሁ። ለካስ ማድቤት ኖራለች፣ ድም ፂን እንደ ሰማች፣ “ንጉሥዬ! ንጉሥዬ መጣህ?” እያለች ከጣሪያ በላይ እየጮኸች ወደኔ መጣች።

ስታየኝ እንዳልነበርኩ ሆኜ ከግድግዳ ጥግ ሸጉጥ ብያለሁ። ደንታ አልሰጣትም — ሁኔታዬ። ዐይኖቿ የተወረወሩት ፍሬን አልይዝ ብሎት ገመገሙ እንደ ተን ሸራተተ መኪና፣ መንታውን ወለሉን ሙልጮ ያደረገውን መሥመር ነበር። “ምነው? ምነው ስደክም ውዬ እንዲህ የምታዳልጠው?... አሁን የዘለዳው ጊዮርጊስ ይወደዋል? ደግ ሥራ ነው የሠራኸው?” እያለች፣ ትውረገረግብኝ ጀመር። ቀና ብዬ አየኋት። እሷም እንደኔው ዐሥሬ ስትወድቅ ስትነሣ በእበቴ ተለቅልቃ፣ ማጥ ውስጥ የገባች ዐይጥ መምሰሏን ልብ አልኩ።

የኔ ወርቁ አሳዘነችኝ። ለቤቷ አሳቢ መሆኗ በጣ ሙን እንደኮራባት ቢያደርገኝም፣ ባለማወቅ የጣውላውን ቤት ስትለቀልቅ ብዙ እንደ ተገላለች ገመትኩ። ምንም ዐይነት የቅሬታ ምልክት አላሳየሁም። በጥን

ቃቂ ግድግዳውን እየታከከ ወደ ጓዳ ገባሁ ። ወርቁን ጠራኋትና የሚለቀለቅ ወለል አለመሆኑን አስረዳኋት ። ታዲያ ከጠባይዋ ሁሉ የሚያስደስተኝ ፣ የነገሯትን ወይም የሰጣትን ትምህርት የምትቀበልና ዳግመኛ ተመሳሳይ ስሕተት አለመፈጸሟ ነው ። የዚህንም ዐይነት ያላዋቂነት ስሕተት ዳግም ፈጽማው አታውቅም እላችኋለሁ ።

ብቻ...የኔ ወርቁ ታሪክ አያልቅም ። ዛሬ የዘመናዊ ሰው ሰላምታ አሰጣጥ እንኳን ሳይቀር ፣ ከጊዜ ወደ ጊዜ መልኩን እየቀየረ በመጣ ቁጥር ፣ እንደ ጊዜው የሆነ የሰላምታ አሰጣጥና አቀባበል ዐይነትንም ደጋግማ ልታስተምረኝ ትቃጣለች ። ቀድሞ ግን እንዲህ አልነበረችም ። “ከምኗ የተጣለች” እንደምትባለው ዐይነት ነበረች ። ቅጥና ሥርዓት አልነበራትም ። አንድ ጊዜ በዚሁ የሰላምታ አሰጣጥ ጉዳይ ላይ የሠራችኝ ሥራ አይረሳኝም ። “እንዲያው ዝም ብለህ ስታበዛው ነው! ዛሬ ለምን ሠለጠነች ብለህ ትንሹን ስሕተቷን እያገባህ ጀርና ቀንድ እያወጣህለት ስሟን ስታጠፋው ነው” አትበሉኝና የወርቅዬን አንድ ትዝታ ደግሞ ልንገራችሁ ።

ገና ከቤት ከመውጣታችን በፊት አንዳንድ የጥንቃቄ መመሪያዎችን ሰጠኋት ። “አሁን ተስፋዬ የሚባል ጓደኛዬ ቤት እንሔድና አስተዋውቅሻለሁ” ብዬ ወንበር ላይ አስቀምጮ ነበር—የነገርኳት ።

“እሺ!” አለችና ፡ ከተቀመጠችበት ተነሣች ።

“‘ተስፋዬ እባላለሁ’ ሲልሽ ፣ ‘ወርቅያንጥፋ አዘረፈኝ እባላለሁ’ በይው እሺ?...”

“እኚ !...” አለች ፡ እየተቻሉለች ።

አላመንኳትም ። እንደገና ሁለቱ ሦስቱ አስጠናቋትና ከቤት ወጣን ።

ጓደኛዬ ቤት ደረስን ፤ እኔ የሳሎኑን በር አንኳ ኳሁ ። ጓደኛዬ ብዙም ሳይቆይ በሩን መጥቶ ከፈተና “ሄሎ ንጉሤ !” ብሎኝ ወደ በረንዳው ሊወጣ ሲል ፡ የኔይቱ ወርቁ ተሸቀዳድማ ፡ “ወርቅ ያንጥፉ አዘረፈኝ እባላለሁ” ብላ ከጣሪያ በላይ ስትጮህ ፡ እሆነው ፡ እገባ በት ጨነቀኝ ። በጣሙን አርጌ አፈርኩ ። ተስፋዬ ሁኔታዋ እሱንም ግራ ቢያጋባውና ቢያስደነግጠውም ፡ እንዳይታወቅበት ስሜቱን ውጦ ወደ ሳሎን ይዞን ገባ። እኔ ግን ኃፍረቴ ከፊቴ ላይ እስኪነበብ ድረስ ፡ ግምባሬን በነጭ ላብ አጥምቄው ነበር ።

ወንበር ወንበር ተሰጠንና ቁጭ እንዳልን ፡ የተስፋዬ ሠራተኛ ለስላሳ መጠጥ ይዛ ቀርባ በቅድሚያ ለሷ ስትሰጣት ፡ ወርቅያንጥፉ ከመቀመጫዋ ተነሥታ ኩታዋን እያስተካከለች ፡ “ወርቅያንጥፉ አዘረፈኝ እባላለሁ” አለች ። ሠራተኛዋ ፡ ተደናግጣ ሳይታወቃት በቁሟ የያዘችውን ብርጭቆና የኮካ ኮላ ጠርሙስ ለቀቀችው። እንግዲህ ምን ልንገራችሁ !... ያ ብርጭቆና ያ ጠርሙስ ከዚያ የሲሚንቶ ወለል ላይ ዱቄት ሆነ ። ይኸኔ የቡሄን ለከት የመሰለው ክብ ፊቷና አበባ የመሰለው መልኳ ሁሉ ጠፍቶኝ ፡ ለጥፋትና ለውርደት እኔን የምትከተለኝ ትንሽ ሰይጣን መስላ ታየችኝ ። ‘ተቀየምኳት’ ከማለት ይልቅ ‘ካንጄቲ ጠላቷት ማለት’ ይቀለኛል ። ተስፋዬ የተፈጠረውን ጭንቀት ለማቃለልና ሁላችንንም ለማረጋጋት ብሎ መጥረጊያ ይዞ ሲመጣ ፡ እኔ ባይኔ ወርቁን ቀና ብዬ ፈለግኳት ። ከሁሉ ቀድሞ

የፈሰሰውን ኮከብ ከወለሉ ላይ በእጅግ እየጠረገች የብርጭቆና የጠርሙሱን ስብርባሪ በመልቀም ላይ ነበረች ። ደጋግማ ብቻ ፡ “አይ እጅግ!... አይ እጅግ! ዐይነጥላ ይኖርባቸው ይሆናል! አይ እጅግ! ወይ ድመት ገለው ይሆናል! አይ እጅግ! ...” እያለች ሠራተኛዋ ዕቃው ሊሰበርባት የቻለበትን ምክንያት ትዘረዝር ጀመር ።

ዐይን ለዐይን ልንተያይ አልቻልንም ። ሥራዋም ንግግሯም ፡ “ወደው አይሥቁ” እንደሚባለው ፡ ከጣሪያ በላይ እያንከተከተ ያሥቀኝ ጀመር ። ‘ንጉሥዬ አይሣቅም! ጡር ነው! እክል ያለበት ሰው ያሳዝናል! ጠበል ቢሔዱ ነው — እንደሚበጃቸው መንገር!...’ እያለች መልሷ ገሠጸች ። ይብሱን አሣቀችኝ እንጂ አልገታችኝም ።

ሁሉም ነገር እንደገና ተስተካከለና ተስፋዬ እራሱ ያስተናግደን ጀመር ። ወርቅ ያንጥፉ በብርጭቆ ያንን ኮከብ እየሞላች ትገሽረው ጀመር ። በሁለት ትንፋሽ ያንዱን ጠርሙስ አጋባቸውና አፈጠጠች ። ተስፋዬ ሌላ ጠርሙስ ከፍቶ ሰጣት ። ብርጭቆም አላስፈለጋት ። ከነጠርሙሱ ባንድ ትንፋሽ ለመጨለጥ ታገለች ። ጋዙ እየተናነቃትና እያገሣች ፡ ካፏ ላይ ሳትመልሰው ጨረሰችው ። ደነገጥኩኝ ። ባይኔ ተቆጣጥረው ። ግን ሊገባት አልቻለም መሰለኝ ፤ “ንጉሥዬ እንዴት ይዋዋል ፣ ይጣፍጣል በል?” አለች ። እኔ መልስ አልሰጠኳትም ። ተስፋዬ ፈጥኖ ፡ “በጣም ጥሩ ነው! ሿ!.. ያደርጋል” አላትና ሦስተኛ ጠርሙስ ከፈተላት ። አሁንም ልትጨልጠው ትታገል ጀመር ። ትዕግሥቴ አለቀ ። “ቀስ እያልሽ አትጠጪም እንዴ?” አልኳት ፡ ቁጣ በተቀላቀለው ድምፅ ። “ንጉሥዬ ይጣፍጣል እኮ!... ተተኝ

ፈሰበት ደ'ዋ ማን ያል ፡ ይኸን ጣዕሙን ያጣ ይሆናል”
አለችና ታንደቀድቀው ጀመር ። በቃ ተስፋ ቆረጥኩኝ ።
እንዳላየሁ ማለፉን መረጥኩና በሆነ ባልሆነው ወሬ
ተስፋዬን አጥምጄ ድርጊቷን እንዳያየው ለማዘናጋት
ሞከርኩ ። ግን ብዙም አልተሳካልኝም ። ሌላ አራተኛ
ልታስመጣ መዘጋጀቷ ሲገባኝ ፡ “ወደ ቤት መሔድ
አለብን” ብዬ ተስፋዬን ውጥር አድርጌ ያዘኩት ። ሁኔ
ታዬ ገብቶት ይሁን ወይም አይሁን ባይገባኝም ፡ ጥቂት
ከተማደረደረ በኋላ እንድንሔድ ፈቀደልንና ወደ ቤታ
ችን ተመለስን ።

በመንገድ ላይ ኩርፊያ አይሉት ዝምታ ፡ ውሉ
በጠፋ ሁኔታ ፡ ያላንዳች ንግግር እቤት ደርሰን ። እንደ
ገባን የሠራችው ሥራና የሰላምታ አሰጣጥ ሁሉ ተገቢ
እንዳልነበር በጽሞና ነገርኳት ። “እሺ !... አልደግመ
ውም !” ከማለት ሌላ ምንም አልተከራከረችኝም ነበር።

ባይገርማችሁ ፡ አንዳንድ ጊዜ ፡ ከቤት ቁጭ ብዬ
የሷን ዕድገት እንደ ሞኝ በሐሳቤ ስጥልና ሳነሣ ቆይቼ
ለራሴ እየተንከተከትኩ እሥቃለሁ ። መቼም እናንተ
የምታውቁት ይቺው የዛሬዬቱ ወርቅያንጥፋ ፡ ይቺው
ወድ ሚስቴ ፡ በምግብ ምርጫ በኩልም ቢሆን ቀድሞ
እንዲህ አልነበረችም ። ዛሬ ምንቸት አብሹን ፡ አልጫ
ውን ፡ ቀይ ወጡን ፡ ዱለቱን ፡ ላዛኛውን ፡ ፓስታልፋ
ርኖውን ፡ እስፓጌቲውን ፡ ቢስቴኩን ስትሠራው ለጉድ
ነው ። ሠርታም ደግሞ የተመጣጠነ ምግብነቱ ደረጃ
ተጠብቆ ፡ ሰዓትና ቀኑ ሳይተንጎል እንድንበላ ስታደር
ገኝ ታስደንቀኛለች ። ይቺው የኔዬቱ ሚስት ሠርቶ
ንጥፋ — የትናንትናዋ ስኳር ቃሚ ።

“የሚሰቱን ኃጢአት የሚያወራ ሰው ደካማ ነው”
አትበሉኝና ፡ የሰኳር ነገር ከተነሣ የወርቁን አንድ
ትዝታ ላውጋችሁ ።

ጊዜው ያው ከይድኖ ተቀይረን ፍቼ ከተማ የገ
ባንበት ወቅት ነው ። ጠዋት ወደ ትምህርት ቤት ከመ
ሔዴ በፊት ወደ ሱቅ እየሔድኩ ፡ ግማሽም ሙሉም
ኪሎ ሰኳር እየገዛሁ ሰጥቼያት እሔዳለሁ ። ወይ ቀን ላይ
ወይ ማታ ዓደኞቼን ይገዢ መጥቼ ሻይ እንድታፈላልን
ስጠይቃት ፡ “...ያ መበጥበጫው የለም” ትለኛለች ። ነገ
ሩን ችላ እያልኩ ፡ ከሱቅ ገዝቼ ሻያችንን እየጠጣን
ጥቂት ቀናት ሰነባበትን ። ታዲያ አንድ ቀን ረፋዱ ላይ
ተመልሼ ከዓደኛዬ ጋር ወደ ቤት መጣን ። ዐረፍ ዐረፍ
እንዳልን ፡ “ወርቁ ሻይ አፍይልን” አልኳት ። ፈገግታ
ሰጥታኝ ዝም ብላ ታየኝ ጀመር ።

“ምነው ምን ሆነሽ ? ሻይ አፍይልን እንጂ—”
አልኳት ። “ያ መበጥበጫው አልቋል እኮ—” አለችኝ
እንደ ተለመደው ። ወደ ዓዳ ይገደያት ገባሁና ጠየኳት ።

“ጠዋት አንድ ኪሎ ገዝቼ አልሰጠሁሽም ነበር
እንዴ ? ” አልኳት ።

“ታዲያ ቁርሴን በላሁት ፡ በኋሃም ቢርቦኝ ምሳ
አደረግሁት...ምን አለው ብለህ ነው?” አለችኝ ።

“እንዴ? ሰኳር እኮ እንደ እንጀራ አይበላም ።
ለምን እንጀራ ወይ ዳቦ አልበላሽም?” ድርጊቷ ሊያ
ሥቀኝ ቢኮረከረኝም ፡ እጄን አልሰጠሁትም ።

“አይ ንጉሥዬ !...እንጀራ ምን ጣም አለው ብለህ
ነው ? ሣር ነው...ይኸ እኮ እንዲያው ተማር ይመረ
ጣል” አባጥኝና ተባኝ ወደ ማድቤት ገባች ።

ክፉ ቃል አልወጣኝም ። ተከትያት ሔድኩና እንዲሁ በደፈናው ስኳር መቃሚ ለጤናዋ ጥሩ እንዳይደለ ገልጫለት ፡ ዳግም እንዳትቅም ቃል አስገባኳት። እንደ መጀመሪያዎቹ ሰዎች አታብዛው እንጂ ፡ ስኳር መቃሚን እንኳ ባጭር ጊዜ ውስጥ አልተወችውም ነበር ።

ታዲያ ዛሬ ልጆችዋን ስትመክር ፡ ‘ስኳር መቃም ጥርስን ይጨርሳል! ወስፋት ፡ ያመጣል! ወስፋት ይቆልፋል !...’ እያለች ስኳር ሲቅም ያገኘችውን ልጅ ስትቆጣ ታስገርመኛለች ።

ይቺ ትናንትና ቤቧ ፊያት አውቶዋቢል ስታይ፡ “ንጉሥዬ ሥርቅ አርገህ አምጣትና ጡቴን እያጠባሁ ላሳድጋት” ትለኝ የነበረችው ወርቅያንጥፋ ፡ ዛሬ በፊዚክስና በኬሚስትሪ ከፍተኛ ውጤት የምታመጣ የዐሥራ አንደኛ ክፍል የአውቶሚካኒክ ተማሪ ሆናለች ። እኔ የቋንቋ መምህር በመሆኔ ፡ ስለ ፊዝክስና ስለ ኬሚስትሪ ዝቅተኛ ዕውቀት እንዳለኝ ገምታ ፡ “አንድ መኪና ነዳጅና ዘይት ካልተሰጠው ፡ ማርኹ የሚቀያየር ካልሆነ ፡ ፍሪሲየኑ ከታፈነ ወይ ከተቃጠለ አይሔድም !...” ትለኛለች ማታ ማታ ። መቼም ምን እላታለሁ ?... “አዎን! ልክ ነሽ !...” እያልኩኝ ፡ የተማሪዎቼን ድርሰት ወደ ማረም ከመመለስ በስተቀር...

ብቻ አንድ ሁኔታዋን አልወደድኩላትም ። መቼም እናንተ በቅርብ እንደምታውቁት ሁሉ ፡ ያ ከባያ ቁመቷ አልጨመረም እንጂ ፡ ውበቷ እንደ ጨረቃ ደምቆ ፡ እንደ ፀሐይ እያበራ ነው ። ታዲያ ድሮ ድሮ - ‘ክንብንብሽን አውርጂ ! ቀሮ ቆራጭ ለ’ ስላት ፡ ‘አሻፈረኝ ! ይበርደኛል !...’

ተሸፋፍና እራሷን ትደብቅ የነበረችው ፡ ዛሬ አጭር
ቀሚስ ለብሳ ፡ ጉርድ ሹራብ ደርባ ፡ ደረታን ገልጥጣ፤
ሹል ጫማ ተጫምታ ከቀን ፀሥሬ ወዳደባባዩ ብቅ
ማለት ስታበዛ ታስቆጣኛለች ።

ገና ከቤት ወጣ ስትል ፡ ሰላምታ ለሠፈርተኛውና
ለመንገደኛው ሁሉ ታበዛለች ። ታዲያ አይቷት ዝም
የሚል ያለ አይመስለኝም ። ገሚሱ ባፉ ሙሉ ያን
ምጣታል ። ገሚሱ ባይት ይሥላታል ። ገሚሱ በልቡ
ያመልካታል ። ገሚሱ በእግሩ ይከተላታል ። ይኸ ሁሉ
ግምቴ ደ'ሞ ውሉን እንደ ማይስት እርግጠኛ ነኝ ።
ታዲያ እናንተስ ብትሆኑ ፡ በኔ ቦታ ሆናችሁ ይህን የዛ
ሬውን የወርቁን ሁኔታ ስታጤኑት ሰላም ይኖራችኋ
ልን?... እንጂ አይመስለኝም ። ብቻ ለማንኛውም ይህን
ሁኔታዋን እንድታርም ዛሬ ማታ ብርቱ ምክርና ተግ
ሣጽ ልሰጣት አስቤያለሁ ። ግን...ግን ምን ልበላት ?
መቼም ከሰው መማከር ጥሩ ነውና የናንተን የወዳጆ
ቼን ሐሳብ እፈልጋለሁ ። እና...እና ምን ልበላት ?
በሉዋ መቼም ወዳጅ ለችግር ጊዜ ነው....

ክፉ ቃል አልወጣኝም ። ተከትያት ሔድኩና እንዲሁ በደፈናው ስኳር መቃሚ ለጤናዋ ጥሩ እንዳይደለ ገልጫለት ፡ ዳግም እንዳትቅም ቃል አስገባኳት። እንደ መጀመሪያዎቹ ሰዎች አታብዛው እንጂ ፡ ስኳር መቃሚን እንኳ ባጭር ጊዜ ውስጥ አልተወችውም ነበር ።

ታዲያ ዛሬ ልጆችዋን ስትመክር ፡ ‘ስኳር መቃም ጥርስን ይጨርሳል! ወስፋት ፡ ያመጣል! ወስፋት ይቆልፋል !...’ እያለች ስኳር ሲቅም ያገኘችውን ልጅ ስትቆጣ ታስገርመኛለች ።

ይቺ ትናንትና ቤቧ ፊያት አውቶዋቢል ስታይ፡ “ንጉሥዬ ሥርቅ አርገህ አምጣትና ጡቴን እያጠባሁ ላሳድጋት” ትለኝ የነበረችው ወርቅያንጥፉ ፡ ዛሬ በፊዚክስና በኬሚስትሪ ከፍተኛ ውጤት የምታመጣ የዐሥራ አንደኛ ክፍል የአውቶሚካኒክ ተማሪ ሆናለች ። እኔ የቋንቋ መምህር በመሆኔ ፡ ስለ ፊዝክስና ስለ ኬሚስትሪ ዝቅተኛ ዕውቀት እንዳለኝ ገምታ ፡ “አንድ መኪና ነዳጅና ዘይት ካልተሰጠው ፡ ማርኹ የሚቀያየር ካልሆነ ፡ ፍሪሲዮኑ ከታፈነ ወይ ከተቃጠለ አይሔድም !...” ትለኛለች ማታ ማታ ። መቼም ምን እላታለሁ ?... “አዎን! ልክ ነሽ !...” እያልኩኝ ፡ የተማሪዎቼን ድርሰት ወደ ማረም ከመመለስ በስተቀር...

ብቻ አንድ ሁኔታዋን አልወደድኩላትም ። መቼም እናንተ በቅርብ እንደምታውቁት ሁሉ ፡ ያ ከባያ ቁመቷ አልጨመረም እንጂ ፡ ውበቷ እንደ ጨረቃ ደምቆ ፡ እንደ ፀሐይ እያበራ ነው ። ታዲያ ድሮ “ክንብንብሽን አውርጂ ! ቀሮ ስላት ፡ ‘አሻፈረኝ ! ይበርደኛል

ተሸፋፍና እራሷን ትደብቅ የነበረችው ፡ ዛሬ አጭር ቀሚስ ለብሳ ፡ ጉርድ ሹራብ ደርባ ፡ ደረታን ገልጥ፣ ሹል ጫማ ተጫምታ ከቀን ዐሥራ ወዳደባባዩ ብቅ ማለት ስታበዛ ታስቆጣኛለች ።

ገና ከቤት ወጣ ስትል ፡ ሰላምታ ለሠፈርተኛውና ለመንገደኛው ሁሉ ታበዛለች ። ታዲያ አይቷት ዝም የሚል ያለ አይመስለኝም ። ገሚሱ ባሩ ሙሉ ያን ምጣታል ። ገሚሱ ባይነ ይሥላታል ። ገሚሱ በልቡ ያመልካታል ። ገሚሱ በአግሩ ይከተላታል ። ይኸ ሁሉ ግምቱ ደ'ሞ ውሉን እንደ ማይስት እርግጠኛ ነኝ ። ታዲያ እናንተስ ብትሆኑ ፡ በኔ ቦታ ሆናችሁ ይህን የዛ ራወን የወርቁን ሁኔታ ስታጤኑት ሰላም ይኖራችኋልን?... እንጂ አይመስለኝም ። ብቻ ለማንኛውም ይህን ሁኔታዋን እንድታርም ዛሬ ማታ ብርቱ ምክርና ተግሣጽ ልሰጣት አስቤያለሁ ። ግን...ግን ምን ልበላት? መቼም ከሰው ጭማከር ጥሩ ነውና የናንተን የወዳጆቼን ሐሳብ እፈልጋለሁ ። እና...እና ምን ልበላት? በሉዋ መቼም ወዳጅ ለችግር ገዜ ነው....